

research
solutions
strategy

Przeprowadzenie ewaluacji „Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023”

Od 25 lat
wskazujemy
drogę!

WWW.ASMRESEARCH.PL

RAPORT KOŃCOWY
Grudzień 2021

Zamawiający:
Miasto Białystok

Spis treści

1. Metodologia	4
1.1 Badanie DESK RESEARCH	4
1.2 Badanie CAWI/CATI	6
1.3 Badanie jakościowe	6
1.4 Zastosowane kryteria ewaluacyjne	8
2. Badanie ankietowe mieszkańców miasta Białystok	9
2.1 Ocena zapotrzebowania na wszelkiego rodzaju działania w miejscu zamieszkania	11
2.2 Ocena stanu społeczno-gospodarczego	13
2.3 Badanie potrzeb mieszkańców	14
Sfera społeczna	14
Sfera gospodarcza	16
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	17
Sfera techniczna	19
Sfera środowiskowa	20
Badanie potrzeb mieszkańców – podsumowanie	21
2.4 Ocena natężenia problemów w miejscu zamieszkania	23
2.5 Podsumowanie	26
3. Analiza wywiadów pogłębionych	29
3.1 Przebieg procesu rewitalizacji	29
3.2 Trudności/problemy w trakcie realizacji programu	29
3.3 Najważniejsze cele rewitalizacyjne; współpraca w trakcie wdrażania projektów rewitalizacyjnych	30
3.4 Osiedla wymagające wsparcia	31
3.5 Ocena procesu wdrażania programu z punktu widzenia kryteriów ewaluacyjnych	32
4. Analiza danych zastanych	34
4.1 Ocena zmian zachodzących na obszarze do rewitalizacji	38
Sfera społeczna	38
Sfera gospodarcza	54
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	55
Sfera techniczna	59
Sfera środowiskowa	64
4.2 Wyniki analizy wskaźników	68
4.3 Wyniki analizy poziomu realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w programie rewitalizacji	70
5. Podsumowanie	73
5.1 Wnioski i rekomendacje	73

5.2 Kluczowe wnioski z przeprowadzonych badań	80
5.3 Ocena stopnia realizacji celów badania w oparciu o kryteria ewaluacyjne	81
6. Spis tabel i wykresów	82
7. Kwestionariusz ankiety CAWI/CATI dla mieszkańców.....	84
8. Scenariusz ITI z przedstawicielami odpowiadającymi za wdrożenie programu	89

1. Metodologia

W badaniu przyjęto strategię triangulacji, czyli łączenia metod i źródeł danych w celu uzyskania możliwie najpełniejszego obrazu badanej rzeczywistości. Podstawą wykorzystania triangulacji staje się przekonanie, że różne metody i techniki badawcze, a także źródła danych stanowią komplementarne źródło wiedzy o badanym zjawisku.

Celem przedmiotowej ewaluacji była ocena aktualności i stopnia realizacji „Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023 po upływie trzech lat jego wdrażania (2018-2020), zawierającej:

- Analizę społeczno-gospodarczo-przestrzenną Miasta Białegostoku mającą na celu zobrazowanie zachodzących na przestrzeni lat zmian.
- Ocenę procesu wdrażania Programu z punktu widzenia kryteriów ewaluacyjnych.

1.1 Badanie DESK RESEARCH

Zastosowanie analizy danych zastanych miało na celu określenie postępów w realizacji zapisów Programu oraz stopnia wypełnienia założonych celów. Ewaluacja ma bowiem dać odpowiedź na pytanie, na ile zapisy Programu są aktualne, a jeżeli się zdezaktualizowały, jakie w związku z tym działania należałoby podjąć, aby rozwiązać zaistniały problem. Konkluzja sprowadza się do uzyskania odpowiedzi na pytania czy należałoby rozpocząć proces aktualizacji Programu (a jeśli tak, to w jakim zakresie).

Analiza danych zastanych objęła dane statystyczne w podziale na osiedla. Pierwotnie założono analizę większej ilości wskaźników, co jednak nie było możliwe ze względu na braki dostępnych danych – podczas analizy wykorzystano wszystkie dane, które Wykonawca otrzymał od jednostek, które były w ich posiadaniu. W opracowaniu uwzględniono poniższe wskaźniki, w podziale na pięć sfer.

- **Sfera społeczna:**
 - Liczba organizacji pozarządowych w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.
 - Liczba organizacji pozarządowych w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji.
 - Bezrobotni w mieście Białymstoku w latach 2018-2020.
 - Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w latach 2018/2019-2019/2020.
 - Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w latach 2018/2019-2019/2020 w osiedlach objętych programem rewitalizacji.

- Średnie wyniki egzaminów szóstoklasisty oraz gimnazjalnego w roku bazowym 2015 w osiedlach objętych programem rewitalizacji.
 - Liczba uczniów szkół podstawowych z problemami wychowawczymi w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.
 - Liczba uczniów szkół podstawowych z problemami wychowawczymi w szkołach podstawowych w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji w odniesieniu do wartości bazowych z 2015 r.
 - Liczba uczniów szkół podstawowych, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.
 - Liczba uczniów szkół podstawowych, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji w odniesieniu do wartości bazowych z 2015 r.
- **Sfera gospodarcza:**
 - Liczba nowo zarejestrowanych przez pracowników Urzędu Miasta w Białymstoku w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w latach 2018-2020.
- **Sfera przestrzenno-funkcjonalna:**
 - Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2018-2020.
 - Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2018-2020 w osiedlach objętych programem rewitalizacji.
 - Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na jeden przystanek w roku 2015 w osiedlach objętych planem rewitalizacji.
 - Gęstość zaludnienia w latach 2018-2020 liczba osób na km².
 - Gęstość zaludnienia w latach 2018-2020 liczba osób na km² w osiedlach objętych programem rewitalizacji.
- **Sfera techniczna:**
 - Powierzchnia budynków poddana remontom, modernizacjom i wybudowanych w latach 2019 – 2020 oraz w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

- Powierzchnia budynków poddana remontom, modernizacjom i wybudowanych w latach 2019 – 2020 oraz w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla osiedli objętych projektem rewitalizacji.
 - Zadania zrealizowane w ramach remontów i modernizacji w latach 2019 – 2020.
- **Sfera środowiskowa**
 - Powierzchnia terenów zielonych w ha w stosunku do powierzchni osiedla – stan na 2020 r.
 - Wykaz pomników przyrody na terenie miasta, stan na 2020 r.
 - Powierzchnia terenów zielonych w stosunku do powierzchni osiedli objętych programem rewitalizacji, stan na 2020 r.

1.2 Badanie CAWI/CATI

Badanie ilościowe zostało przeprowadzone z wykorzystaniem techniki CAWI – wywiadów wspomaganych komputerowo przy pomocy strony WWW (*Computer Assisted Web Interview*). Jedną z zalet techniki CAWI było umożliwienie respondentowi odpowiedzi na pytania w dowolnym, odpowiednim czasie/ terminie.

Podczas realizacji, wykorzystano bazy danych mieszkańców miasta Białystok, link udostępniony na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz wsparto się badaniem telefonicznym (CATI).

Podczas realizacji badania zebrano większą (N=393) niż założono przed rozpoczęciem realizacji (N=353) liczbę ankiet.

1.3 Badanie jakościowe

Badanie ewaluacyjne, zgodnie z przyjętą strategią triangulacji, wzbogacono o kolejną technikę – telefoniczne wywiady pogłębione (ITI, *telephone in-depth interview*). Jest to jedna z podstawowych technik badań jakościowych, polegająca na szczegółowej, wnikliwej rozmowie z respondentem, opartej o wystandaryzowany (ujednolicony) scenariusz. Celem zastosowania tej techniki było dotarcie do precyzyjnych informacji, pogłębienie wiedzy związanej z tematem. W trakcie wywiadów zadawane były pytania o charakterze eksploracyjnym, mające doprowadzić do wyjaśnienia/zrozumienia zjawisk zachodzących w obrębie analizowanego zagadnienia. Przebieg

wywiadu rejestrowany był w formie dźwiękowej za zgodą respondenta, co umożliwiło dokonanie pełnej transkrypcji przeprowadzonej rozmowy.

Zrealizowano N=3 wywiady pogłębione z osobami odpowiedzialnymi za wdrożenie Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023:

1. Centrum Aktywności Społecznej (N=1).
2. Departament Spraw Społecznych (N=1).
3. Departament Inwestycji (N=1).

Celem zapewnienia rzetelności i precyzji uzyskanych informacji, zastosowano następujące instrumenty:

- Zaangażowano doświadczonych badaczy/moderatorów do realizacji wywiadów.
- Badacze/moderatorzy zostali przeszkoleni z zakresu prowadzenia partnerskiej, swobodnej rozmowy z respondentami. Ponadto została przekazana im wiedza dotycząca problematyki i merytoryki przedmiotowego badania.
- Wywiady były umawiane drogą telefoniczną. Terminy i godziny wywiadów dostosowywano do preferencji respondentów.
- Wywiady rejestrowano celem przeprowadzenia transkrypcji, które następnie zostały poddane pracom analitycznym.

Nieterenowe metody kontroli polegały przede wszystkim na weryfikacji transkrypcji wywiadów oraz powstałej bazy wynikowej z odpowiedziami badanymi. Wskazana metoda kontroli jest najbardziej dogodną formą weryfikacji zgromadzonego materiału badawczego pozyskanego podczas realizacji metod jakościowych. Zastosowanie w badaniu wskazanej metody istotnie zwiększyło rzetelność i wiarygodność uzyskanych wyników. Po zakończeniu realizacji wywiadów, weryfikacji poddano bazę wynikową, która została sprawdzona pod kątem:

- Prawidłowego wpisywania odpowiedzi respondentów (bez stosowania skrótów, niepełnych zapisów, itp.).
- Zgodność transkrypcji z nagraniem.

1.4 Zastosowane kryteria ewaluacyjne

W badaniu wykorzystano metody/techniki/narzędzia ilościowe i jakościowe na reprezentatywnej grupie. Przy ocenie stopnia realizacji celów badania zastosowano następujące kryteria ewaluacyjne:

- a) Trafność – dostosowanie działań do osiągnięcia oczekiwanych rezultatów.
- b) Efektywność – czy podobne lub lepsze efekty można było osiągnąć przy mniejszych nakładach (stosunek kosztów do rezultatów).
- c) Skuteczność – badanie stopnia realizacji założonych celów programowych.
- d) Użyteczność – wpływ działań na otoczenie; na ile rzeczywiste efekty projektu są zgodne z potrzebami odbiorców?
- e) Trwałość – czy pozytywne efekty przedsięwzięcia mogą trwać po zakończeniu programu; w jakim zakresie efekty projektu są długotrwałe?

2. Badanie ankietowe mieszkańców miasta Białystok

W niniejszym podrozdziale zaprezentowano wyniki badania opinii mieszkańców Białegostoku na temat jakości życia w mieście. Ponadto mieszkańcy poddali ocenie również zmiany w mieście w okresie ostatnich trzech lat. Badanie zostało przeprowadzone na próbie 393 respondentów. Podczas analizy zebranych danych, wyodrębniono odpowiedzi mieszkańców poszczególnych osiedli. Próbę badawczą rozłożono równomiernie pod względem miejsca zamieszkania – każde osiedle było reprezentowane przez zbliżoną liczbę mieszkańców (od 13 do 17 w zależności od wielkości osiedla, mierzonego liczbą mieszkańców).

Tabela 1. Struktura próby pod względem osiedli

Osiedle	N
Centrum	16
Zawady	13
Wygoda/Bagnówka	14
Piaski	13
Przydworcowe	12
Młodych	13
Starosielce	14
Słoneczny Stok	15
Kawaleryjskie	13
Bojary	13
Piasta I	13
Mickiewicza	14
Zielone Wzgórza	16
Dojlidy Górne	13
Antoniuk	13
Dojlidy	13
Skorupy	17
Białostoczek	17
Bacieczki	13
Dziesięciny I	15
Nowe Miasto	14
Wysoki Stoczek	13
Dziesięciny II	14
Jaroszówka	16
Piasta II	12
Bema	14
Leśna Dolina	14
Sienkiewicza	16
Suma	393

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

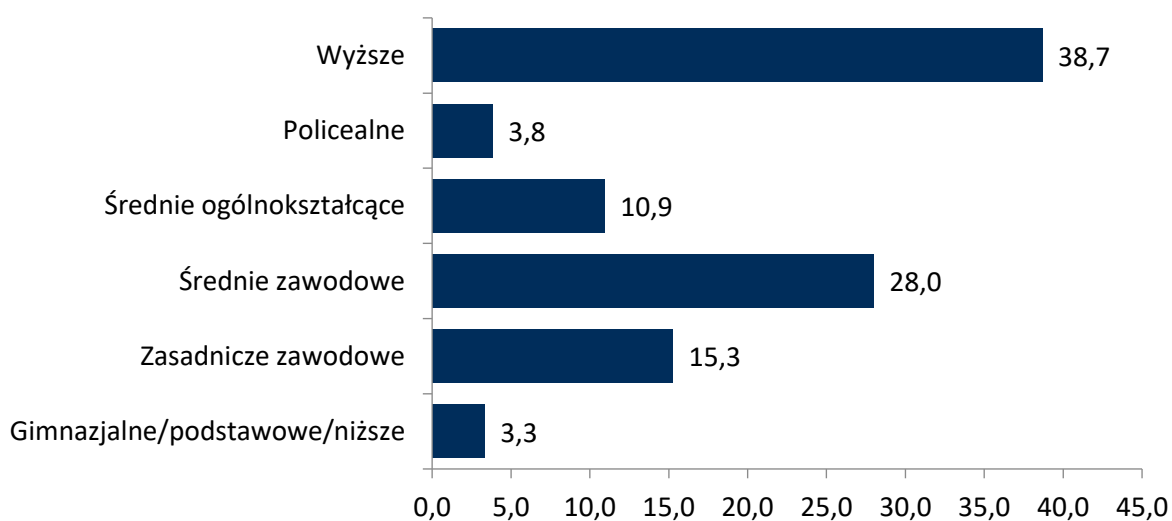
Biorąc pod uwagę płeć respondentów, ponad połowa badanych, to kobiety (52,9%). Z kolei analizując strukturę próby pod względem wykształcenia, najliczniej reprezentowani są mieszkańcy o wykształceniu wyższym (38,7%) oraz średnim zawodowym (28,0%). Najmniejsza ilość osób biorących udział w badaniu posiada wykształcenie policealne (3,8%) oraz gimnazjalne/podstawowe i niższe (3,3%).

Wykres 1. Struktura płci [%]

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Wykres 2. Struktura wykształcenia [%]

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

2.1 Ocena zapotrzebowania na wszelkiego rodzaju działania w miejscu zamieszkania

W pierwszej kolejności poproszono badanych o ocenę zapotrzebowania na prowadzenie poszczególnych działań w ich miejscu zamieszkania – mieszkańcy mogli posłużyć się 5 stopniową skalą, gdzie 1 to działanie zdecydowanie niepotrzebne, a 5 zdecydowanie potrzebne.

W efekcie analizy średnich wartości odpowiedzi, można wyodrębnić cztery działania o największym zapotrzebowaniu (których ocena w poszczególnych osiedlach przekracza wartość oceny 4,5). Są to:

1. **Rozszerzenie oferty kulturalno-rozrywkowej** – osiedle Przydworcowe (4,5) oraz Starosielce (4,5).
2. **Poprawa jakości przestrzeni publicznych** – Nowe Miasto (4,5).
3. **Zwiększenie ilości terenów zielonych i rekreacyjnych** – Dojlidy i Białostoczek (4,5).
4. **Wsparcie działalności organizacji pozarządowych** – Białostoczek (4,5).

Należy również zauważyć, iż mieszkańcy dwóch osiedli (których ocena wynosi 3,0 i mniej) są kompletnie niezainteresowani:

1. **Organizacją imprez i wydarzeń o charakterze kulturalno-rozrywkowym** – Piasta I (3,0).
2. **Poprawą dostępności do punktów usługowych i handlowych** – Bacieczki (3,0).

Szczegółowe dane dla każdego osiedla zaprezentowano w tabeli 2.

Tabela 2. Zapotrzebowanie na prowadzenie poszczególnych działań w miejscu zamieszkania [%]

Osiedle	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	r	s	t
Centrum	4,0	4,4	4,2	4,1	4,3	4,2	4,1	4,2	3,6	4,1	4,1	4,2	4,2	4,1	4,3	3,7	3,9	3,9	4,2
Zawady	3,8	4,0	3,7	4,3	3,8	4,1	3,7	4,0	4,1	4,0	4,1	4,2	4,0	4,2	3,9	4,0	4,1	4,2	4,2
Wygodna/Bagnówka	3,9	3,5	3,6	3,6	3,3	3,6	3,9	4,0	3,5	3,5	3,2	3,5	3,4	3,6	4,0	3,5	3,7	3,4	3,6
Piaski	3,8	3,8	3,8	4,1	4,3	4,2	4,2	4,2	4,1	4,2	4,2	4,1	3,9	4,0	4,2	3,8	3,9	4,2	3,5
Przydworcowe	4,5	4,2	4,2	4,3	4,2	4,4	3,8	4,3	4,2	4,2	4,0	4,0	3,8	4,1	4,3	4,3	4,2	4,2	3,9
Młodych	4,0	3,8	4,2	4,2	3,8	4,2	4,2	3,8	3,8	4,2	3,5	3,9	4,1	4,4	3,9	3,8	3,7	3,8	4,0
Starosielce	4,5	4,0	3,9	4,0	3,7	4,1	4,4	4,4	4,4	4,1	4,4	3,9	3,6	4,1	3,7	4,2	3,9	3,6	3,3
Słoneczny Stok	4,1	3,9	3,7	3,8	3,9	4,4	4,5	4,0	3,9	3,7	4,0	4,3	3,7	3,7	3,7	3,9	3,9	3,8	3,9
Kawalerskie	4,1	4,2	4,2	4,4	3,8	4,2	4,1	3,8	4,1	3,8	3,8	3,8	3,9	4,0	4,0	4,2	4,1	3,9	3,6
Bojary	3,9	3,8	4,2	4,2	3,5	3,8	3,8	3,8	4,2	4,2	4,1	4,2	3,8	4,1	4,4	3,8	4,2	4,2	3,8
Piasta I	3,5	4,2	4,1	4,1	3,5	4,2	3,8	3,7	3,2	3,0	3,3	3,4	3,4	3,5	4,0	3,6	3,5	3,5	3,6
Mickiewicza	4,2	3,9	3,7	3,8	3,8	3,9	4,0	3,4	3,9	3,9	3,3	3,9	4,0	3,8	3,7	4,0	3,9	4,0	3,4
Zielone Wzgórze	4,3	4,4	3,9	4,0	4,1	4,2	4,3	3,9	3,4	4,1	3,9	4,4	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,1	4,2
Dojlidy Górne	4,2	4,4	3,9	3,5	3,6	3,5	3,8	3,3	3,8	3,8	3,8	3,6	3,6	3,9	3,2	3,8	3,8	3,8	3,8
Antoniuk	3,7	3,5	3,8	3,8	3,6	3,7	4,1	3,9	4,1	3,5	3,7	3,9	3,6	3,7	3,9	3,8	3,8	3,8	3,8
Dojlidy	4,5	4,4	4,1	4,2	4,5	4,5	4,2	4,2	4,5	4,1	4,2	4,3	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,0	3,9
Skorupy	3,8	3,7	4,1	4,2	4,0	3,8	4,2	4,1	4,4	4,0	3,9	3,9	3,8	4,1	3,9	4,2	3,9	3,6	3,9
Białostoczek	4,3	4,1	4,0	4,1	4,1	4,5	4,0	4,1	4,4	4,2	3,9	4,2	4,2	4,2	4,2	4,4	4,2	4,5	4,2

Osiedle	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	r	s	t
Bacieczki	3,8	3,7	3,8	3,6	3,5	3,4	3,5	3,2	3,7	3,6	3,0	3,8	3,2	3,7	3,9	3,4	3,3	3,1	3,2
Dziesięciny I	3,8	3,9	4,2	4,2	3,9	4,1	4,0	4,0	4,3	3,9	3,4	3,8	3,9	3,9	4,1	4,3	4,1	3,8	3,6
Nowe Miasto	4,0	3,7	3,9	4,5	3,6	4,1	3,8	3,8	3,9	3,8	3,9	4,0	3,6	3,7	4,1	3,9	4,1	4,0	4,1
Wysoki Stoczek	4,2	4,1	3,9	3,9	3,7	3,7	3,6	3,5	3,8	4,0	3,5	3,8	3,4	3,5	4,0	3,8	3,8	3,6	3,8
Dziesięciny II	3,8	4,1	4,0	4,1	3,9	4,0	4,0	3,8	4,1	4,1	3,6	4,1	4,1	4,0	4,1	4,0	3,6	3,8	3,9
Jaroszówka	4,1	4,1	4,2	4,2	3,8	4,1	4,2	4,1	4,2	3,8	3,8	3,6	3,8	4,2	3,9	4,1	4,0	3,9	3,5
Piąsta II	4,2	3,8	4,0	4,1	4,1	4,0	4,1	4,1	4,3	4,0	3,8	3,8	3,8	4,3	4,0	4,3	3,7	3,9	3,7
Bema	3,6	3,9	4,1	4,0	3,8	3,9	3,8	4,0	3,6	3,7	3,6	3,7	3,9	4,1	4,2	4,0	3,9	4,2	3,9
Leśna Dolina	4,4	4,2	4,4	4,4	3,8	4,1	4,1	4,2	4,4	3,9	3,9	3,9	3,8	3,9	3,9	4,4	4,1	4,3	4,2
Sienkiewiczza	4,0	3,9	3,8	4,2	4,3	4,4	4,1	3,9	4,3	4,1	4,0	4,1	4,1	3,9	4,4	4,3	4,0	4,0	3,9
Średnia	4,0	4,0	4,0	4,1	3,9	4,0	4,0	3,9	4,0	3,9	3,8	3,9	3,8	4,0	4,0	4,0	3,9	3,9	3,8

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Legenda:

- a. Rozszerzenie oferty kulturalno-rozrywkowej
- b. Rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej
- c. Rozszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
- d. Poprawa jakości przestrzeni publicznych
- e. Aktywizacja zawodowa mieszkańców
- f. Zwiększenie ilości terenów zielonych i rekreacyjnych
- g. Poprawa dostępności do usług medycznych
- h. Poprawa jakości edukacji w szkołach podstawowych
- i. Poprawa jakości komunikacji publicznej
- j. Organizacja imprez i wydarzeń o charakterze kulturalno-rozrywkowym
- k. Poprawa dostępności do punktów usługowych i handlowych
- l. Poprawa poziomu bezpieczeństwa
- m. Renowacja zabytków
- n. Zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach
- o. Zwiększenie liczby miejsc parkingowych
- p. Modernizacja i remonty infrastruktury drogowej
- r. Aktywizacja społeczna mieszkańców
- s. Modernizacja i remonty budynków mieszkalnych
- t. Wsparcie działalności organizacji pozarządowych

2.2 Ocena stanu społeczno-gospodarczego

W trakcie badania, poproszono mieszkańców o ocenę stanu społeczno-gospodarczego miejsca zamieszkania w ciągu ostatnich 3 lat. Należy zauważyć, iż powyższe zmiany rozumiano jako proces zmian społeczno-gospodarczych: ilościowo-jakościowych w sferze wszelkiej działalności gospodarczej, kulturowej i społecznej w ujęciu czasowym i przestrzennym. Co ważne, definicja rozumienia zmian społeczno-gospodarczych została badanym szczegółowo przedstawiona. W trakcie udzielania odpowiedzi na pytanie, badani mieli możliwość wykorzystania z 5 stopniowej skali, gdzie 1 oznaczało bardzo złą ocenę, a 5 bardzo dobrą.

Analizując rozkład odpowiedzi można zaobserwować, iż zaledwie 7,2% Białostocczan ocenia stan społeczno-gospodarczy źle lub bardzo źle. Z kolei biorąc pod uwagę poszczególne osiedla, można zauważyć, iż szczególnie w dwóch przypadkach aż nieco ponad jedna piąta badanych stan społeczno-gospodarczy ocenia źle lub bardzo źle, są to mieszkańcy zamieszkujący:

- Starosielce i Dziesięciny II (21,5%).

Należy zauważyć, iż największy odsetek badanych doceniających zmiany (suma odpowiedzi dobrej i bardzo dobrej oceny, odsetek odpowiedzi przekraczający 60,0%) mieszka na:

- Wygodzie/Bagnówce (71,4%).
- osiedlu Młodych (76,9%).
- Dojlidach Górnych (69,2%).
- Jarosówce (62,5%).

Szczegółowe dane dla każdego osiedla zaprezentowano w tabeli 3.

Tabela 3. Jak ocenia P. stan społeczno-gospodarczy swojego miejsca zamieszkania w ciągu ostatnich 3 lat? [%]

	Bardzo źle	Źle	Przeciętnie	Dobrze	Bardzo dobrze
Centrum	0,0	0,0	50,0	43,7	6,3
Zawady	0,0	15,4	53,8	23,1	7,7
Wygoda/Bagnówka	0,0	14,3	14,3	64,3	7,1
Piaski	0,0	7,7	61,5	30,8	0,0
Przydworcove	0,0	8,4	58,3	25,0	8,3
Młodych	0,0	7,7	15,4	76,9	0,0
Starosielce	7,1	14,3	42,9	35,7	0,0
Słoneczny Stok	0,0	6,7	60,0	33,3	0,0
Kawalerskie	0,0	7,7	38,5	53,8	0,0
Bojary	0,0	7,7	38,5	53,8	0,0
Piasta I	0,0	7,7	38,5	53,8	0,0
Mickiewicza	0,0	7,2	71,4	14,3	7,1
Zielone Wzgórza	6,2	0,0	37,5	56,3	0,0
Dojlidy Górne	0,0	0,0	30,8	69,2	0,0
Antoniuk	0,0	7,7	53,8	38,5	0,0
Dojlidy	0,0	0,0	69,2	23,1	7,7
Skorupy	0,0	5,9	41,2	52,9	0,0
Białostoczek	5,9	0,0	41,2	52,9	0,0
Bacieczki	0,0	0,0	61,5	38,5	0,0
Dziesięciny I	0,0	6,7	53,3	33,3	6,7
Nowe Miasto	7,1	0,0	42,9	50,0	0,0
Wysoki Stoczek	7,6	0,0	38,5	46,2	7,7
Dziesięciny II	7,2	14,3	35,7	35,7	7,1
Jaroszówka	0,0	6,2	31,3	62,5	0,0
Piasta II	0,0	8,3	41,7	50,0	0,0
Bema	0,0	0,0	64,3	28,6	7,1
Leśna Dolina	0,0	0,0	57,1	42,9	0,0
Sienkiewicza	6,2	0,0	37,5	56,3	0,0
Średnia	1,7	5,5	45,7	44,5	2,6

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

2.3 Badanie potrzeb mieszkańców

Istotną kwestią w życiu mieszkańców jest analiza ich potrzeb w sprawach związanych z osiedlaniem. Badanym zadano kilka pytań sondujących potrzebę wsparcia m.in. w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Sfera społeczna

Pierwsze pytanie sondujące potrzeby mieszkańców obejmowało zakres rozwoju społecznego, m.in. ograniczenia ubóstwa, wsparcia rodzin ubogich czy walki z patologiami społecznymi. Niemalże jedna czwarta mieszkańców Białegostoku (23,1%) uważa, iż miasto powinno się rozwijać w zakresie rozwoju społecznego (odpowiedzi raczej tak i zdecydowanie tak). Pod względem osiedli, w efekcie analizy

wyłaniają się cztery, które widocznie manifestują potrzebę wsparcia w tym zakresie (50% i więcej dla zagregowanych odpowiedzi raczej tak, zdecydowanie tak), są to osiedla:

- Antoniuk (61,5%).
- Wygoda/Bagnówka, Nowe Miasto, Dziesięciny II (po 50,0%).

Co ważne, kompletnie nie zauważają potrzeby wsparcia w zakresie rozwoju społecznego (zagregowane odpowiedzi raczej nie, zdecydowanie nie) mieszkańcy osiedli:

- Osiedle Młodych, Kawaleryjskie, Bojary, Dojlidy oraz Dojlidy Górne (84,6%).

Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla każdego osiedla zaprezentowano w tabeli 4.

Tabela 4. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie rozwoju społecznego, m.in. ograniczenie ubóstwa, wsparcie rodzin ubogich, walka z patologiami społecznymi? [%]

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Centrum	6,2	18,8	12,5	50,0	12,5
Zawady	7,7	7,7	23,1	61,5	0,0
Wygoda/Bagnówka	14,3	35,7	28,6	7,1	14,3
Piaski	0,0	30,7	23,1	46,2	0,0
Przydworcowe	8,3	8,3	16,7	66,7	0,0
Młodych	7,7	7,7	0,0	84,6	0,0
Starosielce	21,4	0,0	14,3	50,0	14,3
Słoneczny Stok	0,0	6,7	40,0	40,0	13,3
Kawaleryjskie	0,0	15,4	0,0	84,6	0,0
Bojary	0,0	7,7	7,7	84,6	0,0
Piasta I	0,0	38,4	38,5	23,1	0,0
Mickiewicza	0,0	7,1	14,3	64,3	14,3
Zielone Wzgórza	0,0	12,5	25,0	62,5	0,0
Dojlidy Górne	0,0	7,7	7,7	84,6	0,0
Antoniuk	7,7	53,8	30,8	7,7	0,0
Dojlidy	7,7	0,0	7,7	53,8	30,8
Skorupy	11,8	17,6	11,8	58,8	0,0
Białostoczek	0,0	5,9	35,3	52,9	5,9
Bacieczki	7,7	23,0	46,2	23,1	0,0
Dziesięciny I	0,0	26,7	13,3	60,0	0,0
Nowe Miasto	0,0	50,0	21,4	28,6	0,0
Wysoki Stoczek	0,0	30,8	53,8	15,4	0,0
Dziesięciny II	7,1	42,9	14,3	21,4	14,3
Jaroszówka	0,0	18,7	6,3	75,0	0,0
Piasta II	8,3	0,0	16,7	75,0	0,0
Bema	0,0	28,6	21,4	50,0	0,0
Leśna Dolina	0,0	21,6	21,4	57,1	0,0
Sienkiewicza	6,3	6,1	31,3	50,0	6,3
Średnia	4,3	18,8	20,9	51,4	4,6

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Sfera gospodarcza

Podczas badania, poruszono również kwestię rozwoju gospodarczego, pytając czy miejsce zamieszkania badanych potrzebuje wsparcia w zakresie wzrostu produkcji, zmniejszenia bezrobocia, czy zwiększenia liczby przedsiębiorstw. Biorąc pod uwagę sumę odpowiedzi raczej tak i zdecydowanie tak, możemy zauważyć kilka osiedli wymagających wsparcia w tym zakresie. Ponad połowa badanych poniższych osiedli uważa, że ich miejsce zamieszkania wymaga pomocy w zakresie rozwoju gospodarczego:

- Antoniuk (76,9%).
- Wygoda/Bagnówka (64,2%).
- Nowe Miasto (57,1%).
- Wysoki Stoczek (53,8%).

W przypadku trzech osiedli zarysował się obraz braku potrzeby wsparcia w zakresie rozwoju gospodarczego. Odsetek mieszkańców poniższych osiedli (80,0% i więcej) stanowi zdecydowaną większość odpowiedzi raczej nie, zdecydowanie nie:

- Młodych (92,3%).
- Piasta II (83,4%).
- Zielone Wzgórza (81,3%).

Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla każdego osiedla zaprezentowano w tabeli 5.

Tabela 5. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie rozwoju gospodarczego (np. wzrost produkcji, zmniejszenie bezrobocia, zwiększenie liczby przedsiębiorstw)? [%]

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Centrum	0,0	24,9	25,0	43,8	6,3
Zawady	7,7	7,7	7,7	69,2	7,7
Wygodą/Bagnówka	35,7	28,7	7,1	21,4	7,1
Piaski	0,0	23,0	30,8	46,2	0,0
Przydworcowe	0,0	8,4	25,0	58,3	8,3
Młodych	0,0	0,0	7,7	84,6	7,7
Starosielce	7,0	0,0	21,4	57,1	14,3
Słoneczny Stok	6,6	0,0	26,7	60,0	6,7
Kawalerskie	0,0	15,4	15,4	69,2	0,0
Bojary	0,0	7,7	30,8	61,5	0,0
Piasta I	15,3	30,8	38,5	15,4	0,0
Mickiewicza	7,1	7,2	28,6	57,1	0,0
Zielone Wzgórza	0,0	12,4	6,3	68,8	12,5
Dojlidy Górne	0,0	0,0	30,8	69,2	0,0
Antoniuk	7,7	69,2	23,1	0,0	0,0
Dojlidy	0,0	7,6	15,4	46,2	30,8
Skorupy	0,0	17,6	11,8	70,6	0,0
Białostoczek	0,0	5,9	29,4	58,8	5,9
Bacieczki	7,7	38,4	38,5	15,4	0,0
Dziesięciny I	6,7	13,3	20,0	46,7	13,3
Nowe Miasto	21,4	35,7	28,6	14,3	0,0
Wysoki Stoczek	0,0	53,8	30,8	15,4	0,0
Dziesięciny II	7,1	28,6	14,3	35,7	14,3
Jaroszówka	0,0	18,6	6,3	68,8	6,3
Piasta II	0,0	0,0	16,6	66,7	16,7
Bema	0,0	28,6	7,1	64,3	0,0
Leśna Dolina	0,0	0,0	28,6	71,4	0,0
Sienkiewicza	12,5	6,2	25,0	50,0	6,3
Średnia	5,1	17,3	21,1	50,6	5,9

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Kolejną niezwykle ważną kwestią potrzebną do życia jest infrastruktura drogowa lub/i mieszkaniowa. Większość mieszkańców Białegostoku nie zauważa potrzeby wsparcia w tej kwestii. Analizując potrzebę pod względem osiedli zauważyć można dużą dysproporcję w udzielanych odpowiedziach. Ponad połowa badanych poniższych osiedli wskazuje na potrzebę wsparcia w tym aspekcie (odsetek odpowiedzi 58,0% i więcej):

- Nowe Miasto (92,9%).
- Antoniuk (84,6%).
- Wygodą/Bagnówka (78,6%).

- Wysoki Stoczek (69,2%).
- Piasta I, Bacieczki (61,6%).

Zupełnie odmiennego zdania (raczej nie, zdecydowanie nie; odsetek odpowiedzi 80,0% i więcej) są z kolei reprezentanci osiedli:

- Piasta II (100%).
- Przydworcowe (83,3%).
- Białostoczek (82,3%).
- Zielone Wzgórza (81,3%).

Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla każdego osiedla zaprezentowano w tabeli 6.

Tabela 6. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie modernizacji lub budowy nowej infrastruktury drogowej (np. chodniki, ulice, parkingi), mieszkaniowej (np. odnowienie elewacji budynków, dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych)?

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Centrum	12,4	0,0	25,0	56,3	6,3
Zawady	7,7	7,7	15,4	53,8	15,4
Wygoda/Bagnówka	42,9	35,7	7,1	14,3	0,0
Piaski	0,0	7,6	38,5	46,2	7,7
Przydworcowe	0,0	0,0	16,7	75,0	8,3
Młodych	0,0	7,7	15,4	69,2	7,7
Starosielce	7,1	0,0	14,3	64,3	14,3
Słoneczny Stok	6,7	6,6	26,7	60,0	0,0
Kawalerskie	0,0	7,7	15,4	76,9	0,0
Bojary	0,0	15,4	15,4	53,8	15,4
Piasta I	23,1	38,4	23,1	15,4	0,0
Mickiewicza	0,0	14,3	28,6	57,1	0,0
Zielone Wzgórza	0,0	6,2	12,5	62,5	18,8
Dojlidy Górne	7,7	7,7	7,7	76,9	0,0
Antoniuk	7,7	76,9	15,4	0,0	0,0
Dojlidy	0,0	0,0	23,1	61,5	15,4
Skorupy	0,0	17,7	29,4	52,9	0,0
Białostoczek	5,9	0,0	11,8	58,8	23,5
Bacieczki	30,8	30,7	23,1	7,7	7,7
Dziesięciny I	6,7	6,6	6,7	66,7	13,3
Nowe Miasto	28,6	64,3	7,1	0,0	0,0
Wysoki Stoczek	15,4	53,8	7,7	23,1	0,0
Dziesięciny II	35,7	7,2	21,4	21,4	14,3
Jaroszówka	0,0	31,2	12,5	56,3	0,0
Piasta II	0,0	0,0	0,0	91,7	8,3
Bema	0,0	14,4	7,1	57,1	21,4
Leśna Dolina	0,0	7,1	14,3	64,3	14,3
Sienkiewicza	12,5	12,4	12,5	56,3	6,3
Średnia	8,9	16,8	16,3	50,1	7,9

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Sfera techniczna

Istotnym elementem infrastruktury są również budynki. Kolejne pytanie zadane badanym związane było z poznaniem odpowiedzi na pytanie dotyczące potrzeb wsparcia w zakresie remontów i modernizacji budynków w miejscu ich zamieszkania. W aspekcie badania tej potrzeby również zauważalna są dysproporcje pod względem osiedli. Odpowiedzi ukazujące potrzebę wsparcia (przekraczające ponad połowę odpowiedzi – 50,0% i więcej zdecydowanie tak i raczej tak) dotyczą dwóch osiedli:

- Wygoda/Bagnówka (64,3%).
- Nowe Miasto – (57,0%).

Zupełnie odmienne zdanie na ten temat (zagregowane odpowiedzi raczej nie, zdecydowanie nie; 90% i więcej) mają przedstawiciele osiedli takich jak:

- Piasta II – (100,0%).
- Kawaleryjskie, Bojary (92,3%).
- Przydworcowe (91,7%).

Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla każdego osiedla zaprezentowano w tabeli 7.

Tabela 7. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia z zakresu remontów i modernizacji budynków? [%]

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Centrum	6,2	0,0	12,5	62,5	18,8
Zawady	0,0	0,0	15,4	76,9	7,7
Wygoda/Bagnówka	21,4	42,9	21,4	14,3	0,0
Piaski	0,0	7,7	23,1	61,5	7,7
Przydworcowe	0,0	0,0	8,4	83,3	8,3
Młodych	0,0	7,7	15,4	76,9	0,0
Starosielce	0,0	0,0	14,3	71,4	14,3
Słoneczny Stok	6,7	6,7	13,3	60,0	13,3
Kawaleryjskie	0,0	0,0	7,7	92,3	0,0
Bojary	0,0	7,7	0,0	84,6	7,7
Piasta I	7,7	23,0	46,2	23,1	0,0
Mickiewicza	7,1	14,4	14,3	57,1	7,1
Zielone Wzgórza	0,0	0,0	18,7	75,0	6,3
Dojlidy Górne	0,0	0,0	30,8	69,2	0,0
Antoniuk	7,7	38,4	46,2	7,7	0,0
Dojlidy	0,0	0,0	15,4	76,9	7,7
Skorupy	0,0	5,9	23,5	64,7	5,9
Białostoczek	0,0	17,7	23,5	41,2	17,6
Bacieczki	0,0	46,1	23,1	30,8	0,0
Dziesięciny I	0,0	20,0	0,0	66,7	13,3
Nowe Miasto	21,4	35,8	35,7	7,1	0,0
Wysoki Stoczek	15,4	30,7	30,8	23,1	0,0

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Dziesięciny II	14,3	28,6	14,3	35,7	7,1
Jaroszówka	0,0	18,6	6,3	68,8	6,3
Piasta II	0,0	0,0	0,0	91,7	8,3
Bema	0,0	0,0	14,3	71,4	14,3
Leśna Dolina	0,0	21,4	14,3	50,0	14,3
Sienkiewiczza	6,3	12,4	12,5	62,5	6,3
Średnia	4,1	13,7	17,8	57,3	7,1

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Sfera środowiskowa

Ostatnią kwestią obejmującą badanie potrzeb mieszkańców osiedli były tereny zielone. Badanym zadano pytanie: *Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie zwiększenia powierzchni terenów zielonych?* Odpowiedzi dotyczące aspektu środowiskowego wśród mieszkańców poszczególnych osiedli w znaczący sposób różniły się. Biorąc pod uwagę odpowiedzi raczej tak, zdecydowanie tak, możemy wyodrębnić sześć osiedli, które należałoby uznać za potrzebujące wsparcia (odsetek odpowiedzi 50,0% i więcej):

- Piasta I (84,7%).
- Antoniuk (76,9%).
- Nowe Miasto (71,5%).
- Wygoda/Bagnówka (64,3%).
- Bacieczki (61,6%).
- Wysoki Stoczek (53,9%).

Z kolei wystarczającą ilość terenów zielonych i w związku z tym brak potrzeby wsparcia w tym zakresie deklarują mieszkańcy osiedli, takich jak (odsetek odpowiedzi 80% i więcej):

- Zawady (92,3%).
- Piasta II (91,7%).
- Starosielce (85,8%).
- Dojlidy, Młodych, Kawaleryjskie (84,6%).

Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla każdego osiedla zaprezentowano w tabeli 8.

Tabela 8. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie zwiększenia powierzchni terenów zielonych?

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Centrum	6,3	0,0	25,0	56,2	12,5
Zawady	0,0	7,7	0,0	76,9	15,4
Wygoda/Bagnówka	35,7	28,6	21,4	7,2	7,1
Piaski	0,0	23,1	30,7	46,2	0,0
Przydworcowe	0,0	0,0	25,0	50,0	25,0
Młodych	7,7	0,0	7,7	69,2	15,4
Starosielce	7,1	7,1	0,0	85,8	0,0
Słoneczny Stok	6,7	6,7	13,3	53,3	20,0
Kawalerskie	7,7	0,0	7,7	84,6	0,0
Bojary	0,0	0,0	23,1	76,9	0,0
Piasta I	38,5	46,2	15,3	0,0	0,0
Mickiewicza	7,1	14,3	14,4	57,1	7,1
Zielone Wzgórza	12,5	12,5	0,0	75,0	0,0
Dojlidy Górne	0,0	15,4	7,7	69,2	7,7
Antoniuk	15,4	61,5	23,1	0,0	0,0
Dojlidy	0,0	0,0	15,4	61,5	23,1
Skorupy	11,8	11,8	11,7	64,7	0,0
Białostoczek	11,8	5,9	11,8	52,9	17,6
Bacieczki	30,8	30,8	15,3	23,1	0,0
Dziesięciny I	6,7	20,0	6,6	46,7	20,0
Nowe Miasto	42,9	28,6	28,5	0,0	0,0
Wysoki Stoczek	30,8	23,1	15,3	30,8	0,0
Dziesięciny II	14,3	14,3	21,4	42,9	7,1
Jaroszówka	6,3	18,8	0,0	74,9	0,0
Piasta II	0,0	0,0	8,3	75,0	16,7
Bema	0,0	0,0	28,6	64,3	7,1
Leśna Dolina	7,1	14,3	21,5	50,0	7,1
Sienkiewicza	10,0	0,0	37,5	52,5	0,0
Średnia	11,3	14,0	15,6	51,7	7,5

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Badanie potrzeb mieszkańców – podsumowanie

Podsumowując badanie potrzeb mieszkańców, zestawiając tym samym ze sobą wszystkie 5 sfer (społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową), wyodrębniono kilka osiedli, które jednoznacznie zgłaszają potrzebę wsparcia w ich miejscu zamieszkania. W poniższej tabeli wyodrębnione zostały te osiedla, których mieszkańcy zasygnalizowali potrzebę wsparcia minimum połową głosów. Do osiedli, których mieszkańcy sygnalizują silną potrzebę wsparcia należą:

- Wygoda/ Bagnówka (sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa).
- Nowe Miasto (sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa).

- Piasta I (sfera przestrzenno-funkcjonalna, sfera środowiskowa).
- Antoniuk (sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa).
- Bacieczki (sfera przestrzenno-funkcjonalna, sfera środowiskowa).
- Wysoki Stoczek (sfera gospodarcza, sfera przestrzenno-funkcjonalna, sfera środowiskowa).
- Dziesięciny II (sfera społeczna).

Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla każdego osiedla zaprezentowano w tabeli 9.

Tabela 9. Podsumowanie badania potrzeb mieszkańców w poszczególnych sferach [agregacja odpowiedzi raczej tak, zdecydowanie tak, %]

	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa
Centrum	25,1	25	12,5	6,3	6,3
Zawady	15,4	15,4	15,4	0	7,7
Wygoda/Bagnówka	50	64,3	78,6	64,3	64,3
Piaski	30,8	23,1	7,7	7,7	23,1
Przydworcowe	16,6	8,3	0	0	0
Młodych	15,4	0	7,7	7,7	7,7
Starosielce	21,4	7,1	7,1	0	14,2
Słoneczny Stok	6,7	6,7	13,4	13,4	13,4
Kawalerskie	15,4	15,4	7,7	0	7,7
Bojary	7,7	7,7	15,4	7,7	0
Piasta I	38,5	46,2	61,6	30,8	84,7
Mickiewicza	7,1	14,2	14,3	21,4	21,4
Zielone Wzgórza	12,5	12,5	6,3	0	25
Dojlidy Górne	7,7	0	15,4	0	15,4
Antoniuk	61,5	76,9	84,6	46,2	76,9
Dojlidy	7,7	7,7	0	0	0
Skorupy	29,4	17,6	17,6	5,9	23,6
Białostoczek	5,9	5,9	5,9	17,6	17,7
Bacieczki	30,8	46,2	61,6	46,2	61,6
Dziesięciny I	26,7	20	13,4	20	26,7
Nowe Miasto	50	57,1	92,9	57,1	71,5
Wysoki Stoczek	30,8	53,8	69,2	46,2	53,9
Dziesięciny II	50	35,7	42,8	42,9	28,6
Jaroszówka	18,8	18,8	31,3	18,8	25,1
Piasta II	8,3	0	0	0	0
Bema	28,6	28,6	14,3	0	0
Leśna Dolina	21,4	0	7,1	21,4	21,4
Sienkiewicza	12,6	18,8	25	18,8	18,8
Średnia	23,1	22,4	25,7	17,8	25,4

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

2.4 Ocena natężenia problemów w miejscu zamieszkania

Mieszkańców Białegostoku poproszono o ocenę natężenia problemów w ich miejscu zamieszkania. W ocenie najbardziej problematycznych osiedli uwzględniono średnią dwóch najniższych ocen (1 – bardzo duże natężenie problemu i 2 – duże natężenie problemu). W efekcie analizy rozkładu odpowiedzi możemy wyodrębnić 10 osiedli, w których badani wskazali na wysokie natężenie problemów w ich miejscu zamieszkania. Najwięcej problemów w swoim miejscu zamieszkania wskazują mieszkańcy Zawad oraz osiedla Piasta II.

Tabela 10. Lista problemów o wysokim natężeniu (wg. oceny mieszkańców)

Tabela 12	
Centrum	Niskie dochody mieszkańców, ubóstwo.
Zawady	Niski poziom bezpieczeństwa, niski poziom edukacji na poziomie ponadpodstawowym, niewystarczająca oferta sportowo-rekreacyjna, niewystarczający dostęp do usług medycznych, niewystarczający dostęp do usług medycznych, niewystarczająca komunikacja wewnątrz miasta, niewystarczająco rozwinięta baza turystyczna.
Młodych	Mała liczba przedszkoli i żłobków.
Bojary	Duże natężenie problemów społecznych, w tym szczególnie przemoc w rodzinie, alkoholizm itp.
Zielone Wzgórza	Niewystarczająca oferta kulturalno-rozrywkowa, Niska jakość terenów publicznych, terenów zielonych, skwerów, miejsca rekreacyjne i wypoczynkowe.
Dojlidy Górne	Niski poziom przedsiębiorczości, mała liczba przedsiębiorstw, brak miejsc pracy, brak wsparcia dla przedsiębiorców, Niewystarczająca oferta kulturalnorozrywkowa.
Dojlidy	Zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej, niski poziom przedsiębiorczości, mała liczba przedsiębiorstw, brak miejsc pracy, brak wsparcia dla przedsiębiorców.
Skorupy	Degradacja środowiska, zanieczyszczenie powietrza, wód, gleby itp., Niewystarczająca komunikacja wewnątrz Miasta, Niska jakość terenów publicznych, terenów zielonych, skwerów, miejsca rekreacyjne i wypoczynkowe.
Piasta II	Wysoki poziom bezrobocia, niskie dochody mieszkańców, ubóstwo, niski poziom bezpieczeństwa, niski poziom przedsiębiorczości, mała liczba przedsiębiorstw, brak miejsc pracy, brak wsparcia dla przedsiębiorców, mała liczba przedszkoli i żłobków, mała liczba obiektów ochrony zdrowia, niewystarczający dostęp do usług medycznych.
Leśna Dolina	Degradacja środowiska, zanieczyszczenie powietrza, wód, gleby itp., niskie dochody mieszkańców, ubóstwo.

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla każdego osiedla zaprezentowano w tabeli 11.

Tabela 11. Ocena natężenia poszczególnych problemów w miejscu zamieszkania (ocena w skali 1-5, gdzie 1-bardzo duże natężenie problemu, 5 – bardzo małe natężenie problemu) [średnia odpowiedzi]

Osiedle	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t
Centrum	2,3	2,4	2,6	2,6	2,0	2,4	2,6	2,8	2,6	2,6	2,4	2,5	2,8	2,4	2,4	2,9	2,6	2,4	2,8	2,4
Zawady	2,2	2,2	2,4	2,3	2,1	2,0	2,1	2,0	2,1	2,2	1,9	2,2	2,5	2,1	2,0	1,9	2,3	2,2	2,2	1,8
Wygoda/Bagnówka	3,4	3,3	3,7	3,1	2,8	3,6	3,2	3,1	2,8	3,0	3,1	3,1	3,4	3,2	2,9	3,6	3,4	3,1	3,5	3,4
Piaski	2,5	2,3	2,7	2,4	2,4	2,3	2,7	2,3	2,5	2,7	2,5	2,4	2,8	2,8	2,7	2,5	2,8	2,6	2,4	3,1
Przydworcowe	2,8	3,0	2,7	2,4	2,3	2,7	2,6	2,6	3,0	2,7	2,8	2,3	2,3	2,3	2,5	2,8	2,2	2,4	2,2	2,5
Młodych	2,2	2,8	2,3	2,5	2,3	2,2	2,2	2,5	2,7	2,5	2,4	1,9	2,2	2,3	2,3	2,7	2,4	2,5	2,2	2,3
Starosielce	2,6	2,6	2,8	2,6	2,1	2,7	2,4	2,2	2,1	2,6	2,7	2,4	2,7	2,6	2,4	2,7	2,6	2,5	2,9	2,7
Słoneczny Stok	2,5	2,6	2,7	2,3	2,4	2,3	2,5	2,5	2,1	2,6	2,6	2,7	2,8	2,6	2,1	2,5	2,3	2,3	2,4	2,4
Kawaleryjskie	2,5	2,8	2,8	3,0	2,8	2,7	3,0	2,7	3,2	2,9	2,5	2,5	2,7	2,7	2,5	3,0	2,8	2,6	2,8	2,8
Bojary	2,4	2,2	2,3	2,8	2,2	2,3	2,0	2,4	2,4	2,3	2,7	2,3	2,2	2,5	2,8	2,5	2,5	2,6	2,5	2,3
Piasta I	3,5	3,3	3,6	3,2	3,2	3,2	3,3	3,8	3,2	3,2	3,2	3,3	3,5	3,4	3,2	3,2	2,9	3,3	3,4	3,6
Mickiewicza	2,5	2,5	3,0	2,8	2,5	2,5	3,1	2,9	2,6	2,4	2,5	2,7	2,9	2,2	2,4	2,6	2,4	2,3	2,5	2,3
Zielone Wzgórza	2,4	2,5	2,4	2,2	2,2	2,5	2,5	2,6	2,4	1,9	2,1	2,3	2,5	2,6	2,3	2,6	2,0	2,1	2,2	2,4
Dojlidy Górne	2,5	2,3	2,2	2,3	2,3	2,3	2,4	2,2	2,0	1,8	2,1	2,3	2,8	2,4	2,3	2,1	2,5	2,4	2,5	2,7
Antoniuk	3,1	3,2	3,0	3,0	3,1	3,0	3,2	3,3	3,3	2,7	2,8	3,2	3,2	3,2	3,1	3,2	2,8	2,8	3,0	3,2
Dojlidy	2,2	2,2	2,0	2,2	2,5	2,6	2,4	2,1	2,0	2,2	2,5	2,3	2,2	2,3	2,3	2,3	2,4	2,2	2,1	2,3
Skorupy	2,0	2,8	2,9	2,3	2,6	2,3	2,2	2,5	2,4	2,4	2,5	2,3	2,4	2,2	2,1	2,0	2,0	2,2	2,4	2,4
Białostoczek	2,2	2,5	2,6	2,6	2,6	2,7	2,8	2,6	2,8	2,3	2,3	2,4	2,7	2,6	2,2	2,6	2,4	2,3	2,5	2,4
Bacieczki	3,1	3,3	3,5	2,8	2,8	3,3	3,0	3,7	2,8	2,6	2,8	2,7	3,5	3,0	3,2	3,1	3,0	2,9	3,2	2,8
Dziesięciny I	2,6	2,7	2,7	2,5	2,3	2,7	2,8	2,6	2,7	2,7	2,6	2,5	2,9	2,3	2,5	2,6	2,9	2,7	2,9	2,6
Nowe Miasto	2,7	3,1	3,2	3,1	2,9	3,0	2,9	3,1	3,0	2,8	2,6	2,6	2,9	2,7	2,9	2,9	2,6	2,8	2,8	2,7
Wysoki Stoczek	3,3	3,7	3,5	3,2	3,0	3,4	3,3	3,2	2,8	2,9	2,9	3,2	3,2	2,9	2,8	3,0	2,9	3,2	3,3	2,9
Dziesięciny II	3,1	2,9	2,6	2,2	2,6	2,4	2,6	2,4	2,2	2,4	2,6	2,8	3,1	2,7	2,3	2,9	2,9	2,4	2,8	2,8
Jaroszówka	2,5	2,1	2,4	2,6	2,7	2,8	2,7	2,7	2,4	2,1	2,1	2,6	2,4	2,1	2,3	2,3	2,1	2,6	2,8	2,3
Piasta II	2,2	2,3	2,3	1,8	1,8	2,0	2,1	2,2	2,0	2,3	2,1	1,9	2,2	1,8	1,9	2,1	2,1	2,2	1,8	2,0
Bema	3,1	3,2	2,9	2,7	2,3	2,7	2,8	2,8	2,9	3,1	2,9	2,8	3,1	2,9	3,0	3,4	2,7	2,7	2,6	2,7
Leśna Dolina	1,9	2,3	2,5	2,3	2,0	2,4	2,9	2,3	2,6	2,5	2,4	2,5	2,7	2,6	2,5	2,4	2,1	2,1	2,4	2,2
Sienkiewicza	2,2	2,3	2,1	2,2	2,1	2,4	2,6	2,6	2,6	2,2	2,6	2,4	2,3	2,3	2,2	2,3	2,4	2,3	2,7	2,8
Średnia	2,6	2,7	2,7	2,6	2,5	2,6	2,7	2,7	2,6	2,5	2,5	2,5	2,7	2,5	2,5	2,7	2,5	2,5	2,6	2,6

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

- a. degradacja środowiska, zanieczyszczenie powietrza, wód, gleby itp.
- b. zły stan techniczny budynków mieszkalnych
- c. zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej
- d. wysoki poziom bezrobocia
- e. niskie dochody mieszkańców, ubóstwo
- f. niski poziom bezpieczeństwa
- g. duże natężenie problemów społecznych, w tym szczególnie przemoc w rodzinie, alkoholizm itp.
- h. niski poziom edukacji na poziomie ponadpodstawowym
- i. niski poziom przedsiębiorczości, mała liczba przedsiębiorstw, brak miejsc pracy, brak wsparcia dla przedsiębiorców
- j. niewystarczająca oferta kulturalnorozrywkowa
- k. niewystarczająca oferta sportowo-rekreacyjna
- l. mała liczba przedszkoli i żłobków
- m. mała liczba szkół
- n. mała liczba obiektów ochrony zdrowia
- o. niewystarczający dostęp do usług medycznych
- p. niewystarczająca komunikacja wewnątrz Miasta
- q. niska jakość terenów publicznych, terenów zielonych, skwerów, miejsca rekreacyjne i wypoczynkowe
- r. niski poziom aktywności społecznej mieszkańców,
- s. mała liczba organizacji pozarządowych, stowarzyszeń klubów sportowych itp.
- t. niewystarczająco rozwinięta baza turystyczna

2.5 Podsumowanie

Celem podsumowania badania ewaluacyjnego z mieszkańcami i wytypowania problematycznych osiedli, w każdym z trzech elementów badania dokonano przyznania punktów w zależności od osiągniętego wyniku. Punkty przyznano w sposób następujący:

1. Oceny stanu społeczno-gospodarczego:

- Zsumowano odsetek odpowiedzi źle i bardzo źle dla odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia P. stan społeczno-gospodarczy swojego miejsca zamieszkania w ciągu ostatnich 3 lat?
- Następnie, każde osiedle otrzymało od 28 punktu dla największego odsetka odpowiedzi: bardzo źle, raczej źle, do 1 punktu, przyznanego dla najmniejszego odsetka skumulowanych odpowiedzi: bardzo źle, raczej źle).

2. Badania potrzeb mieszkańców:

- Zsumowano odsetki odpowiedzi raczej tak, zdecydowanie tak dla odpowiedzi na pytanie dotyczące potrzeby wsparcia w 5 sferach (społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna, środowiskowa).
- Następnie, każde osiedle otrzymało od 28 punktów dla największej zagregowanej odpowiedzi raczej tak, zdecydowanie tak, do 1 punktu dla najmniejszego odsetka odpowiedzi raczej tak, zdecydowanie tak).

3. Oceny natężenia problemów w miejscu zamieszkania:

- Odpowiedzi dotyczące oceny w skali 1-5 uśredniono (1 - bardzo duże natężenie problemu, 5 – bardzo małe natężenie problemu), po czym zsumowano średnie wartości dla 20 problemów o które pytano badanych.
- Następnie, każde osiedle otrzymało od 28 punktu dla najmniejszej średniej, do 1 punktu, przyznanego dla największej średniej odpowiedzi).

Po przyznaniu punktów każdej z trzech sfer – ocena stanu społeczno- gospodarczego, potrzeby mieszkańców oraz ocena natężenia problemów w miejscu zamieszkania, wszystkie punkty zsumowano. Następnie, poszczególne osiedla uszeregowano od największej do najmniejszej punktacji.

Na podstawie analizy wyodrębniono 15 osiedli, które należy uznać za obszary problemowe:

- Zawady
- Dziesięciny II
- Wygoda/Bagnówka
- Piasta II
- Antoniuk
- Skorupy
- Starosielce
- Jaroszkówka
- Nowe Miasto
- Sienkiewicza
- Piaski
- Zielone Wzgórza
- Młodych
- Piasta I
- Wysoki Stoczek

Podczas kategoryzacji posłużono się średnią z sumy punktacji przyznanej w ramach trzech sfer – wzięto pod uwagę te osiedla, których wartość/suma punktów jest wyższa od wartości średniej punktowej (42,1 pkt i więcej). Szczegółowe dane zostały przedstawione w Tabeli 12. Warto zauważyć, iż nie wszystkie obszary problemowe zidentyfikowane podczas badań prowadzonych podczas tworzenia Programu Rewitalizacji pokrywają się z uzyskanym wynikiem w przedmiotowym badaniu.

Tabela 12. Liczba obszarów zdegradowanych na podstawie analizy danych badania ankietowego

Osiedle	Ocena stanu społeczno-gospodarczego	Potrzeby mieszkańców	Ocena wysokiego natężenia problemów w miejscu zamieszkania	Suma pkt	Obszar problemowy – Program Rewitalizacji
Zawady	26	11	27	64	
Dziesięciny II	28	22	10	60	tak
Wygoda/Bagnówka	25	26	2	53	
Piasta II	23	1	28	52	
Antoniuk	17	28	4	49	tak
Skorupy	7	19	23	49	tak
Starosielce	27	8	14	49	tak
Jaroszówka	9	21	18	48	
Nowe Miasto	14	27	6	47	
Sienkiewicza	9	18	20	47	tak
Piaski	17	17	12	46	tak
Zielone Wzgórza	9	12	24	45	
Młodych	17	4	22	43	tak
Piasta I	17	25	1	43	
Wysoki Stoczek	16	24	3	43	
			średnia	42,1	
Mickiewicza	15	16	11	42	
Dziesięciny I	12	20	9	41	tak
Bojary	17	4	19	40	
Przydworcowe	24	3	13	40	tak
Słoneczny Stok	12	10	17	39	
Leśna Dolina	1	13	20	34	
Białostoczek	7	9	16	32	
Kawalerskie	17	7	8	32	
Centrum	1	15	15	31	tak
Dojlidy Górne	1	4	25	30	
Bacieczki	1	23	5	29	
Dojlidy	1	2	26	29	tak
Bema	1	14	6	21	tak

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

3. Analiza wywiadów pogłębionych

W ramach badania jakościowego przeprowadzono rozmowy z osobami, które odpowiadają za wdrażanie programu. Celem wywiadów było poznanie doświadczeń wdrożeniowych oraz dotychczas osiągniętych założonych wcześniej celów. Zrealizowano 3 wywiady z przedstawicielami: Centrum Aktywności Społecznej (n-1), Departamentu Spraw Społecznych (n-1) oraz Departamentu Inwestycji (n-1).

3.1 Przebieg procesu rewitalizacji

Proces rewitalizacji zdaniem badanych przebiega prawidłowo. Badani widzą w nim bardzo wiele korzyści, jak chociażby zwiększona jakość życia poprzez podniesienie poziomu edukacji, czy lepsze warunki dla uczniów. Rewitalizacja to zdaniem badanych synonim zrównoważonego rozwoju miasta. Dzięki działaniom rewitalizacyjnym można m.in. uruchomić nowe linie autobusowe i dotrzeć nimi na każde osiedle. Zwraca się również uwagę na bardzo ważny aspekt – finansowy, od którego zależy wiele przedsięwzięć, co często stanowi barierę nie do przejścia.

(...) lepsza jakość edukacji, lepsze warunki dla uczniów, oprawa warunków. Większa ilość obiektów, terenowych, co zwiększa jakość, tak życia.

(...) doprowadzi to, do zrównoważonego rozwoju miasta. Obszary zadbane nie wymagają takiej koncentracji uwagi, a są również takie obszary, które wymagają rozbudowy tych sieci, czy komunikacyjnych, czy dotarcia z nowymi liniami autobusowymi. Myślę, że to jest taka, korzyść z perspektywy mieszkańca, że te ich problemy są bardziej dostrzegalne.

(...) są też uzależnione od finansów miasta. Wiemy, że budżet miasta nie rośnie nam raczej, wręcz przeciwnie.

3.2 Trudności/problemy w trakcie realizacji programu

Mając na uwadze kwestie finansowe, należy wspomnieć, iż respondenci narzekają na brak zewnętrznych finansowań, ponieważ duża część działań realizowana jest z budżetów gminy. Zdaniem badanych, istnieje dużo potencjalnych inwestycji, które nie mogą zostać zrealizowane przez brak środków finansowych. Oprócz aspektu finansowego, respondenci zwracają również uwagę na to, że przetargi są powtarzane, przez co projektodawcy muszą wkładać bardzo dużo pracy i je ponownie ogłaszać. Ważną również kwestią, którą poruszył jeden z respondentów jest niechęć społeczeństwa do zmian. Zdaniem badanego, przekonanie niektórych grup społecznych do zmian jest nie tylko trudne, ale często niemożliwe.

(...) na pewno przekonanie niektórych grup społecznych do tego, żeby w ich jakiejś tam przestrzeni życiowej pewne zmiany następowały. Wiadomo - człowiek najbardziej się boi tego, czego nie zna i nie chce. Nawet niedogodności,

z jakimi na co dzień się stykają, kiedy proponuje się ludziom zmianę na lepsze, to w pierwszym momencie budzi opór, budzi sprzeciw, takie wprowadzanie zmian (...) przetargi, to są powtarzane, tak, powtarzane (...) również często w budżecie zabezpieczamy większe środki na realizację zadania. - w ten sposób sobie radzimy.

Brak zewnętrznych finansowań. W dużej mierze, te projekty są realizowane z budżetu własnego gminy, a te duże przedsięwzięcia, gdzie mówimy o tej, takiej rewitalizacji rozumianej wieloaspektowo, czyli nie tylko te działania miękkie, ale też takie działania, np. budowa infrastruktury, czy działania pro ekologiczne, środowiskowe. Są również kwestie wodociągowe, kanalizacyjne i one wymagają dużych nakładów finansowych. Więc, biorąc pod uwagę trudności, to nasuwa się trudność w ubieganiu się o środki finansowe.

3.3 Najważniejsze cele rewitalizacyjne; współpraca w trakcie wdrażania projektów rewitalizacyjnych

Osoby zaangażowane w program rewitalizacji bardzo mocno podkreślają wagę opinii społeczności lokalnej. Podkreśla się jednak, że mieszkańcy muszą mieć jasność co do konkretnych celów skierowanych w ich miejsce zamieszkania – pomysły, cele muszą być sformułowane w sposób przejrzysty, konkretny i dotyczący danego miejsca zamieszkania. Wraz z tworzeniem koncepcji projektów ogólnomiejskich, które nie będą skierowane do ludzi zamieszkujących konkretne osiedle, maleje szansa na angaż i współpracę ze strony mieszkańców. W wywiadach podkreślano również, iż ułożenie Programu Rewitalizacji odbywało się w porozumieniu z mieszkańcami, za pomocą m.in. konsultacji, poprzez warsztaty czy ankiety.

Bez udziału danych społeczności, rewitalizacji nie udałoby się przeprowadzić nawet w połowie. Ludzie, którzy są świadomi, że zmiany nadchodzą, że oni chcą tych zmian, że oni będą w tym współuczestniczyli, pozwalają na osiągnięcie konkretnych efektów.

Bardzo trudno jest ich zaangażować w jakieś działania ogólnomiejskie. Działaliśmy na różnych i wielokrotnie ludzie nam mówili „, a co mnie tam obchodzi co się tam w centrum dzieje?

Były prowadzone konsultacje, w formach mieszanych – m.in. ankieta, warsztaty. Nie byłam bezpośrednio zaangażowana.

Badanych w trakcie trwania wywiadów zapoznano z listą celów i zapytano, które ich zdaniem zostały zrealizowane w największym stopniu. Ich zdaniem najwyższy stopień realizacji celów dotyczy:

- Poprawy dostępności komunikacyjnej zdegradowanych obszarów.
- Wzrostu poziomu atrakcyjności gospodarczej obszarów.
- Zwiększonej dostępności do usług społecznych dla mieszkańców.
- Infrastruktury społecznej dostosowanej do potrzeb mieszkańców oraz działających organizacji pozarządowych.

3.4 Osiedla wymagające wsparcia

W trakcie realizacji wywiadów, badanych zapytano również o to, jakie osiedla wymagają obecnie wsparcia. Pod względem problemów społecznych, wsparcia wymaga w głównej mierze osiedle Starosielce, ale również Centrum, Dziesięciny oraz Bema. Ponadto jeden z respondentów wymienia również Sienkiewicza, ze względu na zamieszkiwanie osiedla przez osoby starsze.

(...) Starosielce wymagają dużego wsparcia ciągle, które polega na działaniach prospołecznych, za ciśnięciu więzi społecznych. Mamy tutaj też masę innych osiedli, które wymagają jakiś działań tak (...) Centrum, Dziesięciny, Bema

(...) Społecznie to sobie jeszcze myślę, o osiedlu; Sienkiewicza, Centrum, ponieważ jest osiedle, gdzie jest najwięcej osób w starszych.

Natomiast analizując kwestię wsparcia dotyczącą aspektów gospodarczych, to zdaniem badanych na uwagę zasługują głównie stare osiedla Białegostoku, które powinny zostać pobudzone gospodarczo, m.in. Bema oraz Centrum. Jeden z respondentów rozwój gospodarczy analizuje przez pryzmat strefy gospodarczej i przeznaczenie obszarów właśnie na tego typu zagospodarowanie. Jego zdaniem pod względem gospodarczym na rozwój zasługuje osiedle Mickiewicza oraz Dojlidy.

Myślę, że to dotyczyłoby starych dzielnic Białegostoku, takich przykładowo, jak chociażby Bema, Wygoda, Bojary, Takie już starsze te nasze osiedla wymagałyby tutaj rozwoju gospodarczego (...) niech będzie również centrum. Myślę o strefie ekonomicznej, bo tam gdzie, gdzie jakby jest przeznaczenie tych obszarów na rozwój gospodarczy. Czyli gdzieś osiedle Mickiewicza, chyba tak, jeżeli dobrze kojarzę i Dojlidy.

Osoby odpowiadające za Program Rewitalizacji zwracają uwagę jeszcze na jedną formę wsparcia. Ich zdaniem wsparcie należy interpretować również jako nową infrastrukturę drogową, czy mieszkaniową. Osiedla, które powinny otrzymać tego rodzaju wsparcie, to: Zawady, Centrum oraz Sienkiewicza.

Zawady, tak. Bo tam jest infrastruktura drogową.

Myślę, że te osiedla na przykład Centrum, Sienkiewicza, chyba najbardziej. To są osiedla, gdzie są skoncentrowane te instytucje takie główne i one są tak dostosowane do budynków, bo są zadbane.

3.5 Ocena procesu wdrażania programu z punktu widzenia kryteriów ewaluacyjnych

Trafność

Zdaniem badanych cele określone w programie rewitalizacji bardzo dobrze wpisują się w potrzeby mieszkańców. Oczywiście badani również czują niedosyt, nie podając jednak stosownych argumentów. Twierdzą jednak, że dostosowano działania do osiągnięcia oczekiwanych rezultatów, a przynajmniej na tyle, na ile pozwalały możliwości finansowe.

cele określone w programie rewitalizacji bardzo dobrze wpisują się w potrzeby mieszkańców. Nasze działania bardzo dobrze realizują właśnie te cele - dobrze dokonano analizy problemów tego osiedla. Uważam, że wnioski były adekwatne do potrzeb.

(...) mamy niedosyt, ale to nie zmienia faktu, że przed nami jeszcze praca.

W zakresie, na jakim nam pozwalały nasze możliwości finansowe, tak.

Efektywność

Osoby zaangażowane w Program Rewitalizacji uważają, że przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie można było osiągnąć przy niższych kosztach, niż założonych. Ich zdaniem wdrażanie projektów rewitalizacyjnych jest efektywne, ale w odniesieniu do nieco mniejszych przedsięwzięć, które są możliwe do osiągnięcia, potencjałem jaki posiada gmina.

(...) myślę, że przy mniejszych kosztach, no niekoniecznie, bo widząc, jaka jest sytuacja teraz, w naszym zakresie na pewno nie.

myślę, że to nie byłoby by możliwe. Myślę, że jest efektywne w odniesieniu do nieco mniejszych przedsięwzięć, takich, które są możliwe do zrobienia, zasobami, które posiada gmina. Więc myślę, że tak, że do tych małych.

Użyteczność

Badani uważają, że rzeczywiste efekty projektu są zgodne z potrzebami odbiorców – w większości przypadków spełniają potrzeby mieszkańców. Receptą na spełnienie potrzeb jest zaczerpnienie opinii mieszkańców na temat danych pomysłów.

(...) w większości spełniają ich potrzeby (...) jeżeli nasze działania będą się osadzały na pomysłach, na deklarowanych planach mieszkańców, czyli podstawy. Jeżeli nasze projekty będą inspirowane przez mieszkańców, to jest sens to robić

Trwałość

Wśród badanych panuje pełna zgoda co do tego, że pozytywne efekty przedsięwzięcia mogą trwać również po zakończeniu programu, szczególnie jeśli projekty dotyczą działań twardych, nie miękkich.

Jako przykład podają infrastrukturę czy jakość nauczania. Co więcej, zauważa się, że efekty mogą nie tylko trwać, ale również mogą być rozwijane przez mieszkańców, co stanowi fundament do dalszego rozwoju.

Mogą nie tylko trwać, ale w wielu wypadkach, ale mogą być rozwijane z samej inicjatywy mieszkańców.

Te infrastrukturalne są trwałe i będą trwałe. Czy budowa jakiegoś obiektu, czy termomodernizacja, czy jakieś zagospodarowanie terenu to na pewno jest trwałe i będzie trwałe

4. Analiza danych zastanych

Białystok jest miastem na prawach powiatu (w latach 2018-2020 objętym niniejszą ewaluacją), podzielonym na 28 osiedli: Antoniuk, Bacieczki, Bema, Białostoczek, Bojary, Centrum, Dojlidy, Dojlidy Górne, Dziesięciny I, Dziesięciny II, Jaroszkówka, Kawaleryjskie, Leśna Dolina, Mickiewicza, Młodych, Nowe Miasto, Piaski, Piasta I, Piasta II, Przydworcowe, Sienkiewicza, Skorupy, Słoneczny Stok, Starosielce, Wygoda, Wysoki Stoczek, Zawady, Zielone Wzgórza. W 2021 roku z osiedla Wygoda wydzielono osiedle Bagnówka. W niniejszym raporcie dane dla osiedla Bagnówka przedstawiono łącznie z danymi dla osiedla Wygoda.

Analiza danych zastanych prezentuje wskaźniki w odniesieniu do liczby mieszkańców bądź powierzchni osiedli.

Liczba mieszkańców

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018, w Białymstoku w roku 2018 zameldowanych na pobyt stały było 273 806, w roku 2019: 273 059, w roku 2020: 271 344 osób. Szczegółową strukturę liczby osób zameldowanych na pobyt stały według osiedli przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Osoby zameldowane na pobyt stały w mieście Białymstoku w latach 2018-2020 w podziale na osiedla

Nazwa osiedla	Osoby zameldowane na pobyt stały w mieście Białymstoku w podziale na osiedla		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Antoniuk	14479	14256	13990
Bacieczki	14137	14190	14254
Bema	6714	6565	6402
Białostoczek	12247	12296	12201
Bojary	8963	9117	9108
Centrum	11481	11202	10941
Dojlidy	3213	3225	3193
Dojlidy Górne	5169	5432	5605
Dziesięciny I	7794	7754	7691
Dziesięciny II	13143	12995	12761
Jaroszówka	10526	10535	10496
Kawaleryjskie	9174	9254	9227
Leśna Dolina	10954	11024	10979
Mickiewicza	9448	9270	9095
Młodych	4689	4680	4622
Nowe Miasto	14124	14095	14124
Piaski	10322	10081	9817
Piasta I	13235	13254	13233
Piasta II	5732	5625	5488
Przydworcowe	7309	7174	7112
Sienkiewicza	6997	6888	6795
Skorupy	8197	8151	8260
Słoneczny Stok	10286	10181	10035
Starosielce	11538	11511	11396
Wygoda/ Bagnówka	16753	17155	17438
Wysoki Stoczek	14304	14278	14227
Zawady	2868	2951	3039
Zielone Wzgórza	10010	9920	9815
TOTAL	273806	273059	271344

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Departamentu Obsługi Mieszkańców Urzędu Miasta Białegostoku

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w latach 2018-2020 w osiedlach objętych programem rewitalizacji. Zielonym kolorem zaznaczono osiedla z tendencją wzrostową, czerwonym z tendencją malejącą.

Tabela 14. Osoby zameldowane na pobyt stały w osiedlach objętych programem rewitalizacji w latach 2018-2020 w odniesieniu do wskaźników bazowych z 2015 r.

	Osoby zameldowane na pobyt stały w osiedlach objętych programem rewitalizacji			
	2015 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Antoniuk	16003	14479	14256	13990
Bema	4987	6714	6565	6402
Centrum	13297	11481	11202	10941
Dojlidy	3645	3213	3225	3193
Dziesięciny I	8901	7794	7754	7691
Przydworcowe	9996	7309	7174	7112
Sienkiewicza	5080	6997	6888	6795
Skorupy	8024	8197	8151	8260
Starosielce	11276	11538	11511	11396

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych GUS

Według stanu na dzień 31.12. w Białymstoku w roku 2020 r. zameldowanych na pobyt stały było 271 344 osób, natomiast w roku bazowym 2015, 275 513 osób. W relacji do wartości bazowej, wartość wskaźnika charakteryzuje się tendencją malejącą (niepożądaną).

Natomiast w osiedlach poddanych programowi rewitalizacji, tendencja ta jest zróżnicowana. Tendencja malejącą w relacji roku bazowego do 2020, charakteryzują się wskaźniki dla osiedli: Centrum (największy spadek liczby mieszkańców), Antoniuk, Dojlidy, Dziesięciny I oraz Przydworcowe. Tendencję wzrostową prezentują wskaźniki dla osiedli: Bema, Skorupy, Sienkiewicza, Starosielce.

Powierzchnia osiedli

W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię osiedli miasta Białegostoku w hektarach oraz km2. Niebieskim kolorem zaznaczono osiedla objęte programem rewitalizacji.

Tabela 15. Powierzchnia osiedli w ha oraz w km2 według stanu na 2020 r.

	powierzchnia osiedla w ha	powierzchnia osiedla w km2
Antoniuk	225,91	2,26
Bacieczki	296,38	2,96
Bema	135,40	1,35
Białostoczek	250,41	2,50
Bojary	122,37	1,22
Centrum	194,70	1,95
Dojlidy	1403,79	14,04
Dojlidy Górne	833,35	8,33
Dziesięciny I	161,93	1,62
Dziesięciny II	114,47	1,14
Jaroszówka	1250,84	12,51
Kawalerskie	168,40	1,68
Leśna Dolina	265,45	2,65
Mickiewicza	373,36	3,73
Młodych	177,00	1,77
Nowe Miasto	494,48	4,94
Piaski	129,34	1,29
Piasta I	95,63	0,96
Piasta II	35,50	0,36
Przydworcowe	149,23	1,49
Sienkiewicza	67,93	0,68
Skorupy	378,53	3,79
Słoneczny Stok	106,10	1,06
Starosielce	433,29	4,33
Wygoda/ Bagnówka	965,61	9,66
Wysoki Stoczek	194,60	1,95
Zawady	1070,08	10,70
Zielone Wzgórza	118,64	1,19

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Departamentu Ochrony Środowiska / Architektury Urzędu Miasta w Białymstoku

4.1 Ocena zmian zachodzących na obszarze do rewitalizacji

Sfera społeczna

Organizacje pozarządowe

Poziom rozwoju sfery społecznej sprawdzono za pomocą liczby organizacji pozarządowych tj. aktywnych stowarzyszeń, fundacji oraz klubów sportowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wskaźniki obliczono na podstawie danych odnoszących się do adresu rejestracji siedziby organizacji. Uzyskano dane według adresów wraz z numerami budynków, co pozwoliło na agregację danych dla osiedli (w zależności od numeracji budynku część ulic przynależy do dwóch, bądź kilku osiedli).

Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę organizacji pozarządowych w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Zielonym kolorem oznaczono trzy osiedla o najwyższej liczbie aktywnych stowarzyszeń, fundacji oraz klubów sportowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, zaś kolorem czerwonym trzy obszary o najniższej liczbie tych organizacji w odniesieniu do średniej dla miasta Białostok w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020. Liczba organizacji została przedstawiona na podstawie miejsca rejestracji ich siedziby.

Tabela 16. Liczba organizacji pozarządowych w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców			
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	średnia dla lat 2018-2020
Antoniuk	3,94	4,14	4,50	4,19
Bacieczki	2,12	2,47	2,32	2,30
Bema	2,38	2,44	2,50	2,44
Białostoczek	3,43	3,42	3,93	3,59
Bojary	15,84	16,01	16,25	16,04
Centrum	18,47	19,37	20,20	19,35
Dojlidy	9,03	9,61	9,40	9,34
Dojlidy Górne	1,35	0,92	1,07	1,12
Dziesięciny I	3,21	3,10	3,25	3,18
Dziesięciny II	1,22	1,31	1,41	1,31
Jaroszówka	5,89	5,89	5,53	5,77
Kawalerskie	3,71	4,11	4,55	4,12
Leśna Dolina	2,01	1,90	2,09	2,00
Mickiewicza	5,40	6,47	6,82	6,23
Młodych	5,12	5,77	6,49	5,79
Nowe Miasto	3,61	3,12	3,12	3,28
Piaski	11,53	11,71	11,82	11,68
Piasta I	1,74	1,81	1,89	1,81
Piasta II	4,36	4,44	4,92	4,58
Przydworcowe	6,70	6,97	8,16	7,28
Sienkiewicza	8,58	9,15	9,71	9,14
Skorupy	2,81	3,07	3,03	2,97
Słoneczny Stok	1,85	2,06	2,19	2,03
Starosielce	1,73	1,91	2,11	1,92
Wygoda/ Bagnówka	2,33	2,27	2,35	2,32
Wysoki Stoczek	2,59	2,73	3,02	2,78
Zawady	5,23	5,08	5,59	5,30
Zielone Wzgórza	3,70	3,83	3,67	3,73
średnia TOTAL				5,20

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Departamentu Organizacyjnego i Nadzoru Urzędu Miasta w Białymstoku

Najmniejsza liczba organizacji pozarządowych występuje na osiedlu Dojlidy Górne (średnia dla lat 2018-2020: 1,12 organizacji na 1000 mieszkańców). Nieco większa, ale nadal niewielka liczba organizacji występuje na osiedlach: Dziesięciny II (1,31), Piasta I (1,81). Największa liczba podmiotów pozarządowych znajduje się na obszarze Centrum (średnia dla lat 2018-2020: 19,35 na 1000 mieszkańców) oraz Bojary (16,04) i Piaski (11,68).

Organizacje pozarządowe w osiedlach objętych programem rewitalizacji

W tabeli poniżej zielonym kolorem oznaczono osiedle objęte programem rewitalizacji, dla którego wskaźnik liczby organizacji pozarządowych znajdował się wśród trzech najwyższych w odniesieniu do

średniej dla miasta Białystok w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020. Liczba organizacji została przedstawiona na podstawie miejsca rejestracji ich siedziby. W tabeli zamieszczono analogiczne wskaźniki dla roku bazowego 2015.

Tabela 17. Liczba organizacji pozarządowych w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji

	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji					
	2015 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	średnia dla osiedli objętych programem rewitalizacji dla 2018-2020	średnia dla miasta Białegostoku
Antoniuk	2,10	3,94	4,14	4,50	4,19	
Bema	3,00	2,38	2,44	2,50	2,44	
Centrum	13,10	18,47	19,37	20,20	19,35	
Dojlidy	5,90	9,03	9,61	9,40	9,35	
Dziesięciny I	2,20	3,21	3,10	3,25	3,19	
Przydworcowe	3,40	6,70	6,97	8,16	7,28	
Sienkiewicza	5,90	8,58	9,15	9,71	9,15	
Skorupy	1,90	2,81	3,07	3,03	2,97	
Starosielce	1,70	1,73	1,91	2,11	1,92	
Średnia TOTAL						5,20

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Departamentu Organizacyjnego i Nadzoru Urzędu Miasta w Białymstoku oraz Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023

W 2015 r. wskaźnik średniej liczby organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców wynosił 4,99, w kolejnych latach wykazywał tendencję rosnącą (pożądaną). Jedynie wartości wskaźników dla osiedla Bema charakteryzują się tendencją malejącą w relacji roku bazowego do 2020.

W czterech osiedlach objętych programem rewitalizacji odnotowano wartości wskaźników powyżej średniej dla miasta Białegostoku (5,20), tj.: Centrum (19,35), Dojlidy (9,35), Sienkiewicza (9,15), Przydworcowe (7,28). Dla pozostałych osiedli odnotowano wskaźniki poniżej średniej, jednak są one wyższe w porównaniu z osiedlami miasta Białystok o najniższej liczbie organizacji pozarządowych (analiza danych *Liczba organizacji pozarządowych w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców*).

Bezrobotni

W ramach oceny sfery społecznej podjęto próbę uzyskania danych dotyczących bezrobocia w podziale na osiedla Białegostoku. W związku z tym, że dla celów niniejszej ewaluacji niemożliwe było pozyskanie, ani też zagregowanie uzyskanych danych w podziale na osiedla (pozyskano dane w podziale na ulice, jednak bez numerów budynków), poniższa prezentacja wskaźników bezrobocia odnosi się do całego obszaru miasta, nie było możliwe przeprowadzenie analizy wskaźników dla osiedli objętych programem rewitalizacyjnym w odniesieniu do wartości bazowych wskaźników.

W tabeli poniżej przedstawiono wskaźniki dotyczące bezrobocia w latach objętych niniejszą ewaluacją tj. 2018-2020 w podziale na płeć. Zawarto dane dotyczące osób bezrobotnych do 25 roku życia, powyżej 50 roku życia, bez kwalifikacji, długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych, którzy rozpoczęli szkolenia.

Tabela 18. Bezrobotni w mieście Białymstoku w latach 2018-2020

		Bezrobotni w mieście Białymstoku							
		Liczba bezrobotnych				Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców			
		2018 r.	2019 r.	2020 r.	średnia dla lat 2018-2020	2018 r.	2019 r.	2020 r.	średnia dla lat 2018-2020
ogółem	kobiety	3537	3121	3781	3480	13,03	11,54	14,07	12,88
	mężczyźni	3767	3357	4417	3847	13,88	12,41	16,44	14,24
	brak danych o płci	0	2	3	2	0,00	0,01	0,01	0,01
	TOTAL	7304	6480	8201	7328	26,91	23,95	30,52	27,13
do 25 roku życia	kobiety	290	212	240	247	1,07	0,78	0,89	0,92
	mężczyźni	202	197	252	217	0,74	0,73	0,94	0,80
	brak danych o płci	1	0	1	1	0,00	0,00	0,00	0,00
	TOTAL	493	409	493	465	1,82	1,51	1,83	1,72
którzy rozpoczęli szkolenie	kobiety	3	12	12	9	0,01	0,04	0,04	0,03
	mężczyźni	36	62	35	44	0,13	0,23	0,13	0,16
	brak danych o płci	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	TOTAL	39	74	47	53	0,14	0,27	0,17	0,20
powyżej 50 roku życia	kobiety	712	637	715	688	2,62	2,35	2,66	2,55
	mężczyźni	1481	1287	1519	1429	5,46	4,76	5,65	5,29
	brak danych o płci	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	TOTAL	2193	1924	2234	2117	8,08	7,11	8,31	7,84
bez kwalifikacji	kobiety	902	817	1070	930	3,32	3,02	3,98	3,44
	mężczyźni	902	863	1265	1010	3,32	3,19	4,71	3,74
	brak danych o płci	0	1	2	1	0,00	0,00	0,01	0,00
	TOTAL	1804	1681	2337	1941	6,65	6,21	8,70	7,19
długotrwale bezrobotni	kobiety	2017	1742	2062	1940	7,43	6,44	7,67	7,18
	mężczyźni	2103	1733	2232	2023	7,75	6,41	8,31	7,49
	brak danych o płci	0	3	0	1	0,00	0,01	0,00	0,00
	TOTAL	4120	3478	4294	3964	15,18	12,86	15,98	14,67

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku

Edukacja

Poziom edukacji uczniów sprawdzono za pomocą średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty. Wskaźniki dotyczące edukacji obliczono na podstawie danych odnoszących się do adresu lokalizacji szkoły. Z uwagi na zmiany spowodowane reformą oświaty, dla celów niniejszej ewaluacji pozyskano wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w latach 2019 – 2020, zaś dane bazowe z 2015 r. odnoszą się do wyników sprawdzianu szóstoklasisty oraz gimnazjalnego.

Wyniki sprawdzianu ósmoklasisty

Poniżej w tabeli przedstawiono średnią wyników sprawdzianu ósmoklasisty na podstawie pozyskanych danych dla lat 2018/2019 i 2019/2020. Zielonym kolorem oznaczono trzy osiedla o najwyższym, zaś kolorem czerwonym trzy obszary o najniższym wskaźniku średniego wyniku sprawdzianu ósmoklasisty, w odniesieniu do średniej dla miasta Białystok w latach objętych ewaluacją tj. 2019-2020. Wyniki zostały przedstawione na podstawie adresów szkół.

Tabela 19. Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w latach 2018/2019-2019/2020

	Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty		
	2018/2019 r.	2019/2020 r.	lata 2018/2019-2020
Antoniuk	56,50%	57,92%	57,21%
Bacieczki	72,38%	60,46%	66,42%
Bema	61,75%	66,00%	63,88%
Białostoczek	63,60%	66,53%	65,07%
Bojary	73,60%	57,00%	65,30%
Centrum	63,75%	61,40%	62,58%
Dojlidy	47,00%	58,67%	52,84%
Dojlidy Górne	60,67%	66,50%	63,59%
Dziesięciny I	70,25%	59,00%	64,63%
Dziesięciny II	72,50%	64,50%	68,50%
Jaroszówka	60,20%	52,50%	56,35%
Kawalerskie	64,50%	52,00%	58,25%
Leśna Dolina	61,00%	65,00%	63,00%
Mickiewicza	64,94%	69,78%	67,36%
Młodych	61,67%	70,00%	65,84%
Nowe Miasto	62,75%	70,80%	66,78%
Piaski	64,38%	65,75%	65,07%
Piasta I	67,75%	70,43%	69,09%
Piasta II	brak klas 8		
Przydworcowe	60,00%	54,50%	57,25%
Sienkiewicza	46,25%	57,00%	51,63%
Skorupy	68,88%	63,33%	66,11%
Słoneczny Stok	64,33%	64,67%	64,50%
Starosielce	47,67%	53,00%	50,34%
Wysoki Stoczek	66,63%	61,00%	63,82%
Wygoda/ Bagnówka	62,88%	64,90%	63,89%
Zawady	brak klas 8		
Zielone Wzgórza	62,50%	57,75%	60,13%
Średnia TOTAL	62,63%	61,94%	62,29%

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych z Departamentu Edukacji Urzędu Miasta Białystok

Analiza danych wykazała, że najniższe średnie wyniki odnotowano wśród uczniów zamieszkujących osiedla:

- Starosielce (50,34%).
- Sienkiewicza (51,63%).
- Dojlidy (52,84%).

Najwyższe średnie wyniki egzaminu odnotowano w przypadku uczniów mieszkających na osiedlach:

- Piasta I (69,09%).
- Dziesięciny II (68,50%).
- Mickiewicza (67,36%).

Wyniki sprawdzianu ósmoklasisty dla osiedli objętych programem rewitalizacji

W tabeli poniżej czerwonym kolorem oznaczono osiedla objęte programem rewitalizacji, dla których wskaźnik średniego wyniku sprawdzianu ósmoklasisty znajdował się wśród trzech najniższych w odniesieniu do średniej dla miasta Białystok w latach 2018/2019 i 2019/2020. Wyniki zostały przedstawione na podstawie adresów szkół.

Tabela 20. Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w latach 2018/2019-2019/2020 w osiedlach objętych programem rewitalizacji

	Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty		
	2018/2019	2019/2020	lata 2018/2019-2020
Antoniuk	56,50%	57,92%	57,21%
Bema	61,75%	66,00%	63,88%
Centrum	63,75%	61,40%	62,58%
Dojlidy	47,00%	58,67%	52,84%
Dziesięciny I	70,25%	59,00%	64,63%
Przydworcowe	60,00%	54,50%	57,25%
Sienkiewicza	46,25%	57,00%	51,63%
Skorupy	68,88%	63,33%	66,11%
Starosielce	47,67%	53,00%	50,34%
Średnia dla miasta Białystok			62,29%

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Departamentu Edukacji Urzędu Miasta Białystok

Wyniki sprawdzianów: szóstoklasisty oraz gimnazjalnego dla osiedli objętych programem rewitalizacji w roku bazowym

Poniżej w tabeli przedstawiono średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty oraz gimnazjalnego dla osiedli objętych programem rewitalizacji w roku bazowym 2015. W tabeli poniżej zielonym kolorem oznaczono osiedla, dla których wskaźnik średniego wyniku sprawdzianu szóstoklasisty i gimnazjalnego w roku bazowym 2015 r. znajdował się wśród trzech najwyższych, zaś czerwonym najniższych w odniesieniu do średniej dla miasta Białystok.

Tabela 21. Średnie wyniki egzaminów szóstoklasisty oraz gimnazjalnego w roku bazowym 2015 w osiedlach objętych programem rewitalizacji

	Średnie wyniki egzaminu szóstoklasisty w roku bazowym 2015 w osiedlach objętych programem rewitalizacji	Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku bazowym 2015 w osiedlach objętych programem rewitalizacji
Antoniuk	73,40%	63,80%
Bema	61,30%	64,60%
Centrum	71,90%	57,30%
Dojlidy	73,10%	55,40%
Dziesięciny I	75,00%	53,00%
Przydworcowe	68,60%	62,10%
Sienkiewicza	74,60%	66,00%
Skorupy	76,30%	60,50%
Starosielce	76,40%	61,70%

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023

Z analizy danych wynika, że na terenach objętych programem rewitalizacji znalazły się wszystkie trzy osiedla o najniższym wskaźniku średnich wyników sprawdzianu ósmoklasisty tj. Starosielce (50,34%), Sienkiewicza (51,63%) oraz Dojlidy (52,84%), natomiast żadne z tych o najwyższym wskaźniku. Warto odnotowania jest jednak, że z pozostałych ośmiu osiedli objętych programem rewitalizacji aż w sześciu odnotowano wskaźnik powyżej, a jedynie dwa poniżej średniej dla miasta Białegostoku.

Z uwagi na zmiany wynikające z reformy oświaty, nie było możliwe porównanie analogicznych wskaźników egzaminów ósmoklasisty dla roku bazowego. Dla potrzeb analizy dokonano porównania średnich wyników egzaminów szóstoklasisty oraz gimnazjalnego w roku 2015 pod względem wartości w odniesieniu do średniej wyników dla miasta Białystok. Dla osiedla Bema w 2015 r. odnotowano jeden

z trzech najniższych wskaźników w egzaminie szóstoklasisty, natomiast dla osiedla Dziesięciny I w egzaminie gimnazjalnym. W przypadku osiedla Sienkiewicza, wskaźnik w egzaminie gimnazjalnym był jednym z trzech najwyższych w odniesieniu do średniej wyników dla miasta Białystok. W latach objętych ewaluacją, dla osiedli Bema oraz Dziesięciny I odnotowano wartości wskaźnika wyników egzaminów ósmoklasisty powyżej średniej dla miasta Białystok (tendencja pożądana), natomiast w przypadku osiedla Sienkiewicza odnotowano tendencję niepożądaną - znalazło się ono wśród trzech osiedli o najniższym wskaźniku wyników egzaminów ósmoklasisty.

Uczniowie szkół podstawowych z problemami wychowawczymi

W ramach oceny sfery społecznej przeprowadzono analizę wskaźnika liczby uczniów szkół podstawowych sprawiających problemy wychowawcze. Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę uczniów szkół podstawowych z problemami wychowawczymi w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020. Zielonym kolorem oznaczono trzy osiedla o najniższym, zaś kolorem czerwonym trzy obszary o najwyższym wskaźniku uczniów sprawiających problemy wychowawcze w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w odniesieniu do średniej dla miasta Białystok w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020. Wyniki zostały przedstawione na podstawie adresów szkół.

Tabela 22. Liczba uczniów szkół podstawowych z problemami wychowawczymi w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

	Liczba uczniów z problemami wychowawczymi na 1000 mieszkańców			
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	średnia dla lat 2018-2020
Antoniuk	5,73	6,03	5,86	5,88
Bacieczki	8,77	8,17	8,28	8,41
Bema	8,94	9,60	6,56	8,36
Białostoczek	4,98	5,04	3,69	4,57
Bojary	0,56	0,55	0,33	0,48
Centrum	6,10	6,07	6,12	6,10
Dojlidy	1,24	0,93	0,94	1,04
Dojlidy Górne	3,10	2,21	1,61	2,30
Dziesięciny I	2,05	0,77	0,91	1,25
Dziesięciny II	0,91	1,31	1,88	1,37
Jaroszówka	4,75	4,56	3,62	4,31
Kawalerskie	7,41	9,73	6,18	7,77
Leśna Dolina	0,18	0,09	0,09	0,12
Mickiewicza	7,41	6,47	5,83	6,57
Młodych	brak danych			
Nowe Miasto	1,91	5,04	3,75	3,57
Piaski	1,16	1,19	0,71	1,02
Piasta I	0,60	0,53	0,38	0,50
Piasta II	7,68	9,07	6,92	7,89
Przydworcowe	7,66	8,50	1,69	5,95
Sienkiewicza	3,57	3,92	4,42	3,97
Skorupy	1,46	1,23	1,21	1,30
Słoneczny Stok	0,29	0,59	0,60	0,49
Starosielce	8,49	6,43	7,72	7,55
Wygoda/ Bagnówka	3,76	4,43	4,13	4,11
Wysoki Stoczek	1,05	1,05	1,12	1,07
Zawady	1,39	1,36	1,65	1,47
Zielone Wzgórza	1,00	1,51	1,94	1,48
Średnia TOTAL				3,53

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych z Departamentu Edukacji Urzędu Miasta Białystok

Z analizy danych wynika, że osiedlami, na których mieszka najwięcej uczniów z problemami wychowawczymi, są:

- Bacieczki (8,41 osób na 1000 mieszkańców).
- Bema (8,36).
- Piasta II (7,89).

Najmniejsze natężenie problemu występuje na obszarze:

- Leśna Dolina (0,12 na 1000 mieszkańców).
- Bojary (0,48).
- Słoneczny Stok (0,49).

Uczniowie szkół podstawowych z problemami wychowawczymi w osiedlach objętych programem rewitalizacji

W tabeli poniżej kolorem czerwonym oznaczono obszary o najwyższym wskaźniku uczniów sprawiających problemy wychowawcze w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji w odniesieniu do średniej dla miasta Białystok w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020. Wyniki zostały przedstawione na podstawie adresów szkół. W tabeli zamieszczono analogiczne wskaźniki dla roku bazowego 2015.

Tabela 23. Liczba uczniów szkół podstawowych z problemami wychowawczymi w szkołach podstawowych w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji w odniesieniu do wartości bazowych z 2015 r.

	Liczba uczniów z problemami wychowawczymi na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji				
	2015 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	średnia dla lat 2018-2020
Antoniuk	4,6	5,73	6,03	5,86	5,88
Bema	1,5	8,94	9,60	6,56	8,36
Centrum	0,8	6,10	6,07	6,12	6,10
Dojlidy	0,9	1,24	0,93	0,94	1,04
Dziesięciny I	4,3	2,05	0,77	0,91	1,25
Przydworcove	5,9	7,66	8,50	1,69	5,95
Sienkiewicza	3,7	3,57	3,92	4,42	3,97
Skorupy	3,8	1,46	1,23	1,21	1,30
Starosielce	2,1	8,49	6,43	7,72	7,55
Średnia dla miasta Białystok					3,53

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych z Departamentu Edukacji Urzędu Miasta w Białymstoku oraz Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023

Z analizy danych wynika, że na terenach objętych programem rewitalizacji znalazło się jedno spośród trzech osiedli o najwyższym wskaźniku uczniów sprawiających problemy wychowawcze tj. Bema (8,36), przy czym niepokojące jest, iż odnotowano wzrost wskaźnika w porównaniu z rokiem bazowym (1,5 w roku 2015). Zauważalny wzrost wskaźnika odnotowano również dla osiedli Starosielce (2,1 w roku bazowym, 7,55 w okresie objętym ewaluacją).

Uczniowie szkół podstawowych, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy

W ramach oceny sfery społecznej przeprowadzono analizę wskaźnika liczby uczniów szkół podstawowych, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy. Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę uczniów szkół podstawowych, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020. Zielonym kolorem oznaczono trzy osiedla o najniższym, zaś kolorem czerwonym trzy obszary o najwyższym wskaźniku uczniów szkół podstawowych, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w odniesieniu do średniej dla miasta Białystok w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020. Wyniki zostały przedstawione na podstawie adresów szkół.

Tabela 24. Liczba uczniów szkół podstawowych, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

	Liczba uczniów, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców			
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	średnia dla lat 2018-2020
Antoniuk	0,14	0,35	0,00	0,16
Bacieczki	0,14	0,00	0,07	0,07
Bema	0,00	0,15	0,00	0,05
Białostoczek	0,08	0,16	0,08	0,11
Bojary	0,11	0,00	0,00	0,04
Centrum	0,00	0,09	0,09	0,06
Dojlidy	0,00	0,00	0,00	0,00
Dojlidy Górne	0,00	0,18	0,00	0,06
Dziesięciny I	0,13	0,39	0,00	0,17
Dziesięciny II	0,23	0,23	0,16	0,21
Jaroszówka	0,00	0,09	0,00	0,03
Kawalerskie	0,22	0,00	0,00	0,07
Leśna Dolina	0,18	0,09	0,00	0,09
Mickiewicza	0,32	0,11	0,44	0,29
Młodych	brak danych			
Nowe Miasto	0,07	0,21	0,00	0,09
Piaski	0,29	0,30	0,10	0,23
Piasta I	0,00	0,00	0,00	0,00
Piasta II	0,17	0,18	0,18	0,18
Przydworcowe	0,00	0,00	0,00	0,00
Sienkiewicza	0,00	0,00	0,00	0,00
Skorupy	0,12	0,49	0,24	0,28
Słoneczny Stok	0,00	0,00	0,20	0,07
Starosielce	0,26	0,26	0,26	0,26
Wygodna/ Bagnówka	0,00	0,00	0,00	0,00
Wysoki Stoczek	0,35	0,28	0,14	0,26
Zawady	0,00	0,34	0,00	0,11
Zielone Wzgórza	0,00	0,00	0,00	0,00
średnia TOTAL	0,10	0,14	0,07	0,10

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych z Departamentu Edukacji Urzędu Miasta Białystok

Uczniów, którzy nie otrzymują promocji do następnej klasy jest na terenie miasta mniej, niż uczniów z problemami wychowawczymi. Z powyższej tabeli wynika, że największa ich liczba (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) występuje na osiedlach:

- Mickiewicza (0,29).
- Skorupy (0,28).
- Starosielce oraz Wysoki Stoczek (odpowiednio po 0,26).

Problem uczniów nieotrzymujących promocji do następnej klasy nie wystąpił na osiedlach:

- Dojlidy.
- Piasta I.
- Przydworcowe.
- Sienkiewicza.
- Wygoda/ Bagnówka.
- Zielone Wzgórza.

Uczniowie szkół podstawowych, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy w osiedlach objętych programem rewitalizacji

W tabeli poniżej zielonym kolorem oznaczono osiedla, w których nie wystąpił problem braku promocji do następnej klasy. Czerwonym kolorem zaznaczono osiedla objęte programem rewitalizacji, dla których wskaźnik znajdował się wśród trzech najwyższych w odniesieniu do średniej dla miasta Białystok w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020. Wyniki zostały przedstawione na podstawie adresów szkół. W tabeli zamieszczono analogiczne wskaźniki dla roku bazowego 2015.

Tabela 25. Liczba uczniów szkół podstawowych, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji w odniesieniu do wartości bazowych z 2015 r.

	Liczba uczniów, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji				
	2015 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	średnia dla lat 2018-2020
Antoniuk	0,6	0,14	0,35	0,00	0,16
Bema	0,3	0,00	0,15	0,00	0,05
Centrum	0,2	0,00	0,09	0,09	0,06
Dojlidy	0,4	0,00	0,00	0,00	0,00
Dziesięciny I	0,1	0,13	0,39	0,00	0,17
Przydworcowe	0,2	0,00	0,00	0,00	0,00
Sienkiewicza	0,3	0,00	0,00	0,00	0,00
Skorupy	0,8	0,12	0,49	0,24	0,28
Starosielce	0,2	0,26	0,26	0,26	0,26
średnia dla miasta Białystok					0,10

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych z Departamentu Edukacji Urzędu Miasta Białystok oraz Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023

Z analizy danych wynika, że tereny objęte programem rewitalizacji są zróżnicowane pod względem wskaźnika liczby uczniów, którzy nie otrzymują promocji do następnej klasy. Znajdują się tu dwa osiedla (spośród czterech dla miasta Białystok) o najwyższym (niepożądanym) wskaźniku, tj. Skorupy (0,28) i Starosielce (0,26). Jednocześnie aż na trzech osiedlach (spośród sześciu dla miasta Białystok) problem nie wystąpił. Są to osiedla: Dojlidy, Przydworcowe, Sienkiewicza

Zdecydowanie warta odnotowania jest poprawa wskaźników w odniesieniu do wartości bazowej z 2015 r. dla wszystkich trzech osiedli, na których nie odnotowano problemu uczniów, którzy nie otrzymują promocji do następnej klasy. Podobną tendencję odnotowano również w przypadku osiedla Skorupy, pomimo iż charakteryzuje się ono najwyższym spośród osiedli poddanych programowi rewitalizacji, a drugim z kolei w odniesieniu do wartości dla miasta Białystok, wskaźnikiem uczniów, którzy nie otrzymują promocji do następnej klasy, to wskaźnik ten jest niższy w odniesieniu do wartości bazowej (0,8 w 2015r., 0,28 w latach 2018-2020).

Sfera gospodarcza

Liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw

Na etapie pozyskiwania danych dotyczących sfery gospodarczej podjęto próbę uzyskania danych dotyczących liczby nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w podziale na osiedla Białegostoku. Z informacji uzyskanych w Urzędzie Miasta w Białymstoku wynika, iż Podmiot posiada dane dotyczące liczby nowo zarejestrowanych przez pracowników tutejszego Urzędu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Urząd nie posiada informacji na temat liczby osób, które dokonały takiej czynności samodzielnie przez Internet lub w innym urzędzie. Prezydent miasta Białegostoku od dnia 1 stycznia 2012 r. przestał pełnić funkcję organu ewidencyjnego i wykonuje zadania wyłącznie na rzecz Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej prowadzonej przez ministra właściwego do spraw gospodarki. W zestawieniach dostępnych na stronie CEIDG nie ma możliwości wyboru osób zarejestrowanych ze względu na osiedle oraz miasto. Wobec powyższego, uzyskano dane dotyczące liczby przedsiębiorców, którzy zgłosili się do Urzędu Miasta w Białymstoku w celu zarejestrowania działalności gospodarczej.

W związku z tym, że dla celów niniejszej ewaluacji niemożliwe było pozyskanie, ani też zagregowanie uzyskanych danych w podziale na osiedla, nie było również możliwe przeprowadzenie analizy wskaźników dla osiedli objętych programem rewitalizacyjnym, w tym w odniesieniu do wartości wskaźników bazowych. Z uwagi na niekompletność pozyskanych danych również dla całego miasta (brak informacji o podmiotach rejestrowanych przez Internet lub w innych urzędach), oraz brak analogicznych do pozyskanych danych dla okresu bazowego, poniżej zaprezentowano jedynie wartości dla wskaźnika liczby przedsiębiorców, którzy zgłosili się do Urzędu Miasta w Białymstoku w celu zarejestrowania działalności gospodarczej w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020.

Tabela 26. Liczba nowo zarejestrowanych przez pracowników Urzędu Miasta w Białymstoku w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w latach 2018-2020

	Liczba nowo zarejestrowanych przez pracowników Urzędu Miasta w Białymstoku w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w latach 2018-2020
2018 r.	2648
2019 r.	2404
2020 r.	1174
TOTAL	6226

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Departamentu Obsługi Mieszkańców Urzędu Miejskiego w Białymstoku

Osoby korzystające z komunikacji publicznej

W ramach oceny sfery przestrzenno-funkcjonalnej dokonano analizy wskaźnika liczby osób korzystających z komunikacji publicznej. Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020. Czerwonym kolorem oznaczono trzy osiedla o najniższym, zaś kolorem zielonym trzy obszary o najwyższym wskaźniku osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w odniesieniu do średniej dla miasta Białegostoku w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020.

Tabela 27. Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2018-2020

	Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej na 1000 mieszkańców			
	2018	2019	2020	średnia dla lat 2018-2020
Antoniuk	189,31	180,06	162,47	177,28
Bacieczki	198,42	187,67	173,00	186,36
Bema	186,77	175,78	158,54	173,70
Białostoczek	170,00	159,48	141,38	156,96
Bojary	149,73	142,04	121,10	137,62
Centrum	206,08	178,00	156,57	180,22
Dojlidy	212,57	195,35	178,20	195,38
Dojlidy Górne	156,51	136,60	115,79	136,30
Dziesięciny I	190,66	174,62	155,25	173,51
Dziesięciny II	231,53	214,77	193,40	213,24
Jaroszówka	172,81	163,64	142,34	159,60
Kawalerskie	219,42	216,45	186,08	207,32
Leśna Dolina	201,30	189,68	168,23	186,40
Mickiewicza	131,03	135,81	111,82	126,22
Młodych	182,55	161,54	145,39	163,16
Nowe Miasto	186,49	173,68	148,47	169,55
Piaski	203,93	202,86	160,13	188,97
Piasta I	169,40	161,61	137,31	156,11
Piasta II	145,50	140,27	126,09	137,29
Przydworcowe	163,91	154,17	140,75	152,94
Sienkiewicza	167,50	157,23	138,48	154,40
Skorupy	151,88	145,01	127,60	141,50
Słoneczny Stok	218,84	199,19	175,69	197,91
Starosielce	237,91	217,70	191,82	215,81
Wygoda	156,09	143,34	121,34	140,26
Wysoki Stoczek	218,05	204,02	179,94	200,67
Zawady	159,00	141,99	112,87	137,95
Zielone Wzgórza	212,49	197,38	171,98	193,95
TOTAL				170,02

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Zarządu Białostockiej Komunikacji Miejskiej

Z analizy danych wynika, że najmniejsza liczba osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców występuje kolejno od najniższego wskaźnika: na osiedlu Mickiewicza (średnia dla lat 2018-2020: 126,22 osób), Dojlidy Górne (136,30) i Zawady (137,29).

Z kolei zdecydowanie największa liczba takich osób występuje na osiedlu Dziesięciny II (średnia dla lat 2018-2020: 213,24 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców), nieco mniejsza, choć również wysoka na osiedlach Starosielce (215,81) oraz Kawalerskie (207,32).

Osoby korzystające z komunikacji publicznej w osiedlach objętych programem rewitalizacji

W tabeli poniżej zielonym kolorem oznaczono osiedle objęte programem rewitalizacji, dla którego wskaźnik osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców znajdował się wśród trzech najwyższych w odniesieniu do średniej dla miasta Białegostoku w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020.

Tabela 28. Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2018-2020 w osiedlach objętych programem rewitalizacji

	Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji			
	2018	2019	2020	średnia dla lat 2018-2020
Antoniuk	189,31	180,06	162,47	177,28
Bema	186,77	175,78	158,54	173,70
Centrum	206,08	178,00	156,57	180,22
Dojlidy	212,57	195,35	178,20	195,38
Dziesięciny I	190,66	174,62	155,25	173,51
Przydworcowe	163,91	154,17	140,75	152,94
Sienkiewicza	167,50	157,23	138,48	154,40
Skorupy	151,88	145,01	127,60	141,50
Starosielce	237,91	217,70	191,82	215,81

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Zarządu Białostockiej Komunikacji Miejskiej

Na potrzeby niniejszego raportu pozyskano wskaźniki Zarządu Białostockiej Komunikacji Miejskiej dotyczące liczby osób korzystających z komunikacji miejskiej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wartości bazowe wskaźników dla 2015 roku odnosiły się do liczby osób korzystających z komunikacji miejskiej w przeliczeniu na jeden przystanek. W tabeli poniżej przedstawiono poglądowo liczbę osób korzystających z komunikacji publicznej w osiedlach objętych programem rewitalizacji w przeliczeniu

na jeden przystanek w roku bazowym 2015. Sposób agregacji danych dla lat objętych niniejszą ewaluacją oraz bazowego nie pozwala na dokonanie porównania wskaźników.

Tabela 29. Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na jeden przystanek w roku 2015 w osiedlach objętych planem rewitalizacji

	Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej na jeden przystanek w 2015 r.
Antoniuk	981
Bema	807
Centrum	1353
Dojlidy	613
Dziesięciny I	634
Przydworcowe	834
Sienkiewicza	1392
Skorupy	630
Starosielce	471

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych z Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023

Z analizy danych dla okresu objętego niniejszą ewaluacją wynika, że w przypadku każdego z analizowanych osiedli objętych programem rewitalizacji w relacji do wartości sprzed roku, wartość wskaźnika charakteryzuje się tendencją malejącą (niepożądaną). Na obszarze objętym programem rewitalizacji znajduje się jedno osiedle ze wskaźnikiem liczby osób korzystających z komunikacji miejskiej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców mieszczącym się wśród trzech najwyższych w odniesieniu do średniej dla miasta Białegostoku, tj. Starosielce (215,81).

Gęstość zaludnienia

W ramach oceny sfery przestrzenno – funkcjonalnej dokonano analizy wskaźnika gęstości zaludnienia. Poniżej w tabeli przedstawiono gęstość zaludnienia dla osiedli w obszarze miasta Białegostoku w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020. Czerwonym kolorem oznaczono trzy osiedla o najniższym, zaś kolorem zielonym trzy obszary o najwyższym wskaźniku osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w odniesieniu do średniej dla miasta Białegostoku w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020.

Poniżej w tabeli zielonym kolorem oznaczono trzy osiedla o najwyższej, zaś czerwonym najniższej gęstości zaludnienia w odniesieniu do średniej w latach objętych ewaluacją.

Tabela 30. Gęstość zaludnienia w latach 2018-2020 liczba osób na km2

	Gęstość zaludnienia w latach 2018-2020 liczba osób na km2			
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	średnia dla lat 2018-2020
Antoniuk	6409,12	6310,41	6192,67	6304,07
Bacieczki	4769,96	4787,84	4809,44	4789,08
Bema	4958,64	4848,60	4728,21	4845,15
Białostoczek	4890,84	4910,41	4872,47	4891,24
Bojary	7324,72	7450,58	7443,22	7406,17
Centrum	5896,69	5753,40	5619,35	5756,48
Dojlidy	228,88	229,74	227,46	228,69
Dojlidy Górne	620,27	651,83	672,59	648,23
Dziesięciny I	4813,12	4788,42	4749,51	4783,68
Dziesięciny II	11481,49	11352,20	11147,78	11327,15
Jaroszówka	841,51	842,23	839,11	840,95
Kawalerskie	5447,74	5495,25	5479,22	5474,07
Leśna Dolina	4126,54	4152,91	4135,96	4138,47
Mickiewicza	2530,55	2482,87	2436,00	2483,14
Młodych	2649,15	2644,07	2611,30	2634,84
Nowe Miasto	2856,35	2850,49	2856,35	2854,40
Piaski	7980,51	7794,18	7590,06	7788,25
Piasta I	13840,12	13859,99	13838,03	13846,05
Piasta II	16146,48	15845,07	15459,15	15816,90
Przydworcowe	4897,70	4807,24	4765,70	4823,55
Sienkiewicza	10300,85	10140,39	10003,47	10148,24
Skorupy	2165,49	2153,34	2182,14	2166,99
Słoneczny Stok	9694,63	9595,66	9458,06	9582,78
Starosielce	2662,91	2656,68	2630,13	2649,91
Wygoda/ Bagnówka	1734,96	1776,59	1805,90	1772,49
Wysoki Stoczek	7350,35	7336,99	7310,78	7332,71
Zawady	268,02	275,77	284,00	275,93
Zielone Wzgórza	8437,09	8361,23	8272,73	8357,02
średnia TOTAL				5498,81

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Departamentu Ochrony Środowiska / Architektury Urzędu Miasta w Białymstoku oraz GUS

Gęstość zaludnienia w osiedlach objętych programem rewitalizacji

Poniższa tabela przedstawia gęstość zaludnienia w osiedlach objętych programem rewitalizacji w latach 2018-2020. Czerwonym kolorem oznaczono osiedle, dla którego wskaźnik liczby mieszkańców na km2 znajdował się wśród trzech najniższych w odniesieniu do średniej dla miasta Białystok w latach objętych ewaluacją tj. 2018-2020. W tabeli zamieszczono analogiczne wskaźniki dla roku bazowego 2015.

Tabela 31. Gęstość zaludnienia w latach 2015-2020 liczba osób na km² w osiedlach objętych programem rewitalizacji

	Gęstość zaludnienia w latach 2015-2020 liczba osób na km ² w osiedlach objętych programem rewitalizacji				
	2015 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	średnia dla lat 2015-2020
Antoniuk	7083,72	6409,12	6310,41	6192,67	6304,07
Bema	3683,16	4958,64	4848,60	4728,21	4845,15
Centrum	6829,40	5896,69	5753,40	5619,35	5756,48
Dojlidy	259,65	228,88	229,74	227,46	228,69
Dziesięciny I	5496,74	4813,12	4788,42	4749,51	4783,68
Przydworcowe	6698,24	4897,70	4807,24	4765,70	4823,55
Sienkiewicza	7478,68	10300,85	10140,39	10003,47	10148,24
Skorupy	2119,79	2165,49	2153,34	2182,14	2166,99
Starosielce	2602,44	2662,91	2656,68	2630,13	2649,91
średnia dla miasta Białegostoku					5498,81

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Departamentu Ochrony Środowiska / Architektury Urzędu Miasta w Białymstoku oraz GUS

W Białymstoku w roku 2020 r. (według stanu z dnia 31.12.2021) zameldowanych na pobyt stały było 271 344 osób, natomiast w roku bazowym 2015- 275 513 osób. W relacji do wartości bazowej, wartość wskaźnika charakteryzuje się tendencją malejącą (niepożądaną).

Wartości wskaźnika gęstości zaludnienia wykazują analogicznie tendencje do zaobserwowanych dla dynamiki zmian wskaźnika liczby ludności. W osiedlach poddanych programowi rewitalizacji tendencja jest zróżnicowana. Tendencja malejącą w relacji roku bazowego do 2020 charakteryzują się wskaźniki dla osiedli: Centrum (największy spadek liczby mieszkańców), Antoniuk, Dojlidy, Dziesięciny I oraz Przydworcowe. Tendencję wzrostową prezentują wskaźniki dla osiedli: Bema, Skorupy, Sienkiewicza, Starosielce.

Sfera techniczna

Powierzchnia budynków poddana remontom, zmodernizowanych oraz nowo wybudowanych

W ramach oceny sfery technicznej przeprowadzono analizę wskaźników dotyczących powierzchni budynków poddanej remontom, zmodernizowanych oraz nowo wybudowanych. Poniżej w tabeli przedstawiono powierzchnię użytkową wyremontowanych, zmodernizowanych i nowo wybudowanych obiektów na 1000 mieszkańców dla okresu 2019-2020. W związku z tym, że wartości bazowe wskaźników w programie rewitalizacji dla 2015 roku nie zawierały liczby zmodernizowanych

obiektów, a na potrzeby niniejszego raportu możliwe było pozyskanie jedynie wskaźników z lat 2019-2020, analizie poddano wskaźniki dla zmodernizowanych i nowo wybudowanych obiektów w latach 2019-2020.

W poniższej tabeli niebieskim kolorem zaznaczono inwestycje w osiedlach objętych programem rewitalizacji.

Tabela 32. Powierzchnia budynków poddana remontom, modernizacjom i wybudowanych w latach 2019 – 2020 oraz w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

	Powierzchnia użytkowa obiektu w m ²			Powierzchnia użytkowa obiektu w m ² na 1000 mieszkańców		
	2019 r.	2020 r.	dla lat 2019-2020	2019 r.	2020 r.	średnia dla lat 2019-2020
Antoniuk	1250,55	2757,58	4008,13	87,72	197,11	142,42
Bacieczki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bema	0,00	3129,06	3129,06	0,00	488,76	244,38
Białostoczek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bojary	5471,77	0,00	5471,77	600,17	0,00	300,09
Centrum	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dojlidy	0,00	2300,40	2300,40	0,00	720,45	360,23
Dojlidy Górne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dziesięciny I	0,00	920,00	920,00	0,00	119,62	59,81
Dziesięciny II	0,00	934,98	934,98	0,00	73,27	36,63
Jarosówka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kawalerskie	653,90	0,00	653,90	70,66	0,00	35,33
Leśna Dolina	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mickiewicza	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Młodych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nowe Miasto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Piaski	1279,90	40,00	1319,90	126,96	4,07	65,52
Piasta I	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Piasta II	227,43	0,00	227,43	40,43	0,00	20,22
Przydworcowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sienkiewicza	255,25	2476,33	2731,58	37,06	364,43	200,75
Skorupy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Słoneczny Stok	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Starosielce	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wygoda/ Bagnówka	13226,43	2020,70	15247,13	771,00	115,88	443,44
Wysoki Stoczek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zawady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zielone Wzgórza	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL			36944,28			Średnia 68,17

Źródło: opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych z Departamentu Inwestycji; Urząd Miejski w Białymstoku

Poniżej w tabeli przedstawiono powierzchnię użytkową wyremontowanych, zmodernizowanych i nowo wybudowanych obiektów na 1000 mieszkańców dla okresu 2019-2020 dla osiedli objętych projektem rewitalizacji.

Tabela 33. Powierzchnia budynków poddana remontom, modernizacjom i wybudowanych w latach 2019 – 2020 oraz w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla osiedli objętych projektem rewitalizacji

	Powierzchnia użytkowa obiektu w m ²			Powierzchnia użytkowa obiektu w m ² na 1000 mieszkańców		
	2019 r.	2020 r.	2019 r. i 2020 r.	2019 r.	2020 r.	2019 r. i 2020 r.
Antoniuk	1250,55	2757,58	4008,13	87,72	197,11	142,42
Bema	0,00	3129,06	3129,06	0,00	488,76	244,38
Centrum	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dojlidy	0,00	2300,40	2300,40	0,00	720,45	360,23
Dziesięciny I	0,00	920,00	920,00	0,00	119,62	59,81
Przydworcowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sienkiewicza	255,25	2476,33	2731,58	37,06	364,43	200,75
Skorupy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Starosielce	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL			13089,17			Średnia 111,95

Źródło: opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych z Departamentu Inwestycji; Urząd Miejski w Białymstoku

W poniższej tabeli przedstawiono opis zadań zrealizowanych w ramach remontów, modernizacji oraz nowych inwestycji w latach 2019 – 2020. Niebieskim kolorem zaznaczono inwestycje w osiedlach objętych programem rewitalizacji.

Tabela 34. Zadania zrealizowane w ramach remontów i modernizacji w latach 2019 – 2020

	Zadania zrealizowane w ramach remontów i modernizacji budynków	
	2019 r.	2020 r.
Antoniuk	rozbudowa Przedszkola Samorządowego nr 31, ul. Świętokrzyska 4	budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Mechanicznych, ul. Wł. Broniewskiego 14
	Centrum Animacji Kultury przy VII Liceum Ogólnokształcącym, ul. Wierzbowa 7	
Bema	dostosowanie do przepisów p.poż. internatu Zespołu Szkół Handlowo-Ekonomicznych, ul. Bema 105	
Bojary	przebudowa budynku Bursy Szkolnej, ul. Dobra 3 wynikająca z decyzji Państwowej Straży Pożarnej	
Dojlidy		rozbudowa bazy kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Rolniczych, ul. Ks. St. Suchowolca 26
Dziesięciny I	termomodernizacja Przedszkola Samorządowego Nr 71, ul. Dziesięciny 50	
Dziesięciny II	termomodernizacja Przedszkola Samorządowego Nr 73, ul. Gajowa 66	
Kawalerskie	modernizacja instalacji wodno - kanalizacyjnej oraz dostosowanie budynku Przedszkola Samorządowego nr 1, ul. Kawalerska 70 do zaleceń konserwatora zabytków	
Piaski	przebudowa małej i dużej sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 9, ul. Legionowa 7	przebudowa Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 2, ul. Mazowiecka 35
Piasta II	przebudowa bazy kształcenia Zespołu Szkół Zawodowych nr 2, ul. Świętojańska 1	
Sienkiewicza	budowa windy wraz z klatką schodową w Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Ciepła 32	rozbudowa Samodzielnego Szpitala Miejskiego im. PCK, ul. H. Sienkiewicza 79
		termomodernizacja Przedszkola Samorządowego Nr 42, ul. Ciepła 19A
Wygodna/ Bagnówka	budowa Muzeum Pamięci Sybiru, ul. Węglowa 1 wraz z zagospodarowaniem terenu dawnej składnicy wojskowej	budowa żłobka miejskiego przy ul. J. K. Kluka wraz z zagospodarowaniem terenu
	rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 51, ul. J. K. Kluka 11A wraz z budową sali gimnastycznej oraz budową boisk i zagospodarowaniem terenu	

Źródło: opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych z Departamentu Inwestycji; Urząd Miejski w Białymstoku

Jak wynika z analizy danych w powyższych tabelach, obszarem o zdecydowanie najwyższej średniej powierzchni użytkowej zmodernizowanych i wybudowanych obiektów na 1000 mieszkańców liczonej dla lat 2019-2020 jest Wygoda/ Bagnówka (443,44 m²).

Pozostałymi osiedlami, w których dokonywano modernizacji obiektów były według powierzchni użytkowej na 1000 mieszkańców: Dojlidy (360,23 m²), Bojary (300,09 m²), Bema (244,38 m²), Sienkiewicza (200,75 m²), Antoniuk (142,42 m²). Kolejnymi osiedlami o nieco mniejszej (poniżej średniej dla całości) modernizowanej powierzchni użytkowej na 1000 mieszkańców są: Piaski (65,52 m²), Dziesięciny I (59,81 m²), Dziesięciny II (36,63 m²), Kawaleryjskie (35,33 m²), Piasta II (20,22 m²). W pozostałych osiedlach nie przeprowadzano modernizacji, remontów ani budowy obiektów.

Analiza zrealizowanych inwestycji wykazała, że 35% z nich, pod względem powierzchni całkowitej znajduje się na obszarze objętym programem rewitalizacji (dla lat 2019-2020: 13 089,17 m² powierzchni całkowitej dla obszarów zrewitalizowanych w odniesieniu do 36 944,28 m² dla całości inwestycji. Natomiast średnia powierzchni całkowitej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla obszarów rewitalizowanych (111,95) jest znacznie wyższa niż średnia dla całości miasta Białystok (68,17).

Spośród analizowanych obszarów objętych programem rewitalizacji, modernizowano obiekty na osiedlach: Antoniuk, Bema, Sienkiewicza, Dojlidy, oraz Dziesięciny I. Na osiedlach Centrum, Przydworcowe, Skorupy oraz Starosielce nie przeprowadzano modernizacji ani budowy obiektów w latach 2019-2020.

Sfera środowiskowa

Tereny zielone i pomniki przyrody

W ramach oceny sfery środowiskowej przeprowadzono analizę wskaźników dotyczących powierzchni terenów zielonych (lasów i parków) w hektarach powierzchni całkowitej i w przeliczeniu na powierzchnię osiedla, oraz liczby pomników przyrody na terenie miasta.

W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię terenów zielonych (lasów i parków) w hektarach powierzchni całkowitej i w przeliczeniu na powierzchnię osiedla. Czerwonym kolorem zaznaczono osiedla, na których nie występują tereny zielone.

Tabela 35. Powierzchnia terenów zielonych w ha w stosunku do powierzchni osiedla – stan na 2020 r.

	Powierzchnia terenów zielonych w ha		Powierzchnia terenów zielonych w stosunku do powierzchni osiedla w ha	
	Parki	Lasy	Parki	Lasy
Antoniuk	12,76	0,00	0,06	0,00
Bacieczki	2,79	1,71	0,01	0,01
Bema	0,00	0,00	0,00	0,00
Białostoczek	1,04	0,75	0,00	0,00
Bojary	1,99	0,00	0,02	0,00
Centrum	35,03	0,00	0,18	0,00
Dojlidy	17,15	690,58	0,01	0,49
Dojlidy Górne	0,00	65,87	0,00	0,08
Dziesięciny I	0,00	11,00	0,00	0,07
Dziesięciny II	0,00	0,15	0,00	0,00
Jaroszówka	0,93	486,22	0,00	0,39
Kawalerskie	0,00	0,00	0,00	0,00
Leśna Dolina	0,00	51,56	0,00	0,19
Mickiewicza	81,73	91,44	0,22	0,24
Młodych	0,00	0,00	0,00	0,00
Nowe Miasto	0,00	99,55	0,00	0,20
Piaski	1,61	0,00	0,01	0,00
Piasta I	0,00	0,00	0,00	0,00
Piasta II	0,00	0,00	0,00	0,00
Przydworcowe	0,77	0,00	0,01	0,00
Sienkiewicza	0,81	0,00	0,01	0,00
Skorupy	0,00	30,97	0,00	0,08
Słoneczny Stok	5,29	0,00	0,05	0,00
Starosielce	0,00	8,81	0,00	0,02
Wygoda/ Bagnówka	4,40	68,16	0,00	0,07
Wysoki Stoczek	0,40	0,00	0,00	0,00
Zawady	0,00	274,67	0,00	0,26
Zielone Wzgórza	0,00	4,34	0,00	0,04

Źródło: opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Miasta w Białymstoku

Analiza danych dotyczących terenów zielonych wskazuje, że najwyższe wartości odnotowano na terenie obszaru Dojlidy (0,49 dla lasów) oraz Mickiewicza (0,46 łącznie dla parków i lasów). Istotne wartości występują także w obszarze osiedli Jaroszkówka i Zawady (odpowiednio 0,39 i 0,26 dla lasów) oraz Centrum (0,18 dla parków). Na obszarze miasta zidentyfikowano również osiedla, na terenie których nie występują parki i lasy: Bema, Kawalerskie, Młodych, Piasta I oraz Piasta II.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz pomników przyrody na terenie miasta. Niebieskim kolorem zaznaczono osiedla objęte programem rewitalizacji.

Tabela 36. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta, stan na 2020 r.

Pomniki przyrody na terenie miasta, stan na 2020 r.		
Osiedle	Pomnik przyrody	Podstawa prawna
Bema	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Uchwała Nr XXV/383/16 Rady Miasta Białystok z dnia 5 października 2016 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 3909)
Białostoczek	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Rozporządzenie Nr 10/96 Wojewody Białostockiego z dnia 29 listopada 1996 r. Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 38 poz. 137
Bojary	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Uchwała Nr XXV/383/16 Rady Miasta Białystok z dnia 5 października 2016 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 3909)
Centrum	klon zwyczajny (Acer platanoides)	Rozporządzenie Nr 1/98 Wojewody Białostockiego z dnia 10 marca 1998 r. Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 5 poz. 13
Centrum	sosna zwyczajna (Pinus sylvestris), korona wysoko osadzona z usychającym wierzchołkiem	Uchwała Nr LXVII/442 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej (WRN) w Białymstoku z dnia 4 listopada 1952 r. Dz. Urz. WRN Nr 10 poz. 84 1952 Śródmieście
Centrum	sosna zwyczajna (Pinus sylvestris), korona wysoko osadzona z usychającym wierzchołkiem	Uchwała Nr LXVII/442 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 4 listopada 1952 r. Dz. Urz. WRN Nr 10 poz. 84
Centrum	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Uchwała Nr XXV/383/16 Rady Miasta Białystok z dnia 5 października 2016 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 3909)
Centrum	wiąz szypułkowy (Ulmus laevis)	Zarządzenie Nr 27/81 Wojewody Białostockiego z dnia 14 listopada 1981 r.

		Dz. Urz. WRN Nr 10 poz. 52
Jaroszówka	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Rozporządzenie Nr 10/96 Wojewody Białostockiego z dnia 29 listopada 1996 r. Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 38 poz. 13
Mickiewicza	grab zwyczajny (Carpinus betulus)	Zarządzenie Nr 28/81 Wojewody Białostockiego z dnia 17 listopada 1981 r. Dz. Urz. WRN Nr 10 poz. 53
Nowe Miasto	modrzew europejski (Larix decidua)	Rozporządzenie Nr 10/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie uznania niektórych tworów przyrody za pomniki przyrody i objęcia ich ochroną. Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 41 poz. 748
Nowe Miasto	8 dębów szypułkowych (Quercus robur)	Uchwała Nr XXV/383/16 Rady Miasta Białystok z dnia 5 października 2016 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 3909)
Wygoda/ Bagnówka	8 dębów szypułkowych (Quercus robur), 1 kasztanowiec (Aesculus /hippocastanum), 1 jesion wyniosły (Fraxinus excelsior), nr 2,3,4	Rozporządzenie Nr 10/96 Wojewody Białostockiego z dnia 29 listopada 1996 r. w sprawie uznania niektórych tworów za pomniki przyrody i objęcia ich ochroną Dz. Urz. WB Nr 38 poz. 137
Wygoda/ Bagnówka	wiąz szypułkowy (Ulmus laevis)	Zarządzenie Nr 27/81 Wojewody Białostockiego z dnia 14 listopada 1981 r., Dz. Urz. WRN Nr 10 poz. 52
Wygoda/ Bagnówka	buk zwyczajny (Fagus sylvatica)	Zarządzenie Nr 47/78 Wojewody Białostockiego z dnia 29 grudnia 1978 r. D. Urz. WRN Nr 2 poz. 12 z 1979 r
Wygoda/ Bagnówka	klon zwyczajny (Acer platanoides)	Zarządzenie Nr 47/78 Wojewody Białostockiego z dnia 29 grudnia 1978 r. Dz. Urz. WRN Nr 2 poz. 12 z 1979 r.
Wysoki Stoczek	czereśnia ptasia (Prunus avium)	Uchwała Nr XXV/383/16 Rady Miasta Białystok z dnia 5 października 2016 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 3909)

Źródło: opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie Dzienników Urzędowych Województwa Podlaskiego

W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię terenów zielonych (lasów i parków) w hektarach powierzchni całkowitej i w przeliczeniu na powierzchnię osiedla dla osiedli objętych programem rewitalizacji.

Tabela 37. Powierzchnia terenów zielonych w stosunku do powierzchni osiedli objętych programem rewitalizacji, stan na 2020 r.

	Powierzchnia terenów zielonych w ha		Powierzchnia terenów zielonych w stosunku do powierzchni osiedla w ha	
	Parki	Lasy	Parki	Lasy
Antoniuk	12,76	0,00	0,06	0,00
Bema	0,00	0,00	0,00	0,00
Centrum	35,03	0,00	0,18	0,00
Dojlidy	17,15	690,58	0,01	0,49
Dziesięciny I	0,00	11,00	0,00	0,07
Przydworcowe	0,77	0,00	0,01	0,00
Sienkiewicza	0,81	0,00	0,01	0,00
Skorupy	0,00	30,97	0,00	0,08
Starosielce	0,00	8,81	0,00	0,02

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie danych Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Miasta w Białymstoku

Podsumowując analizowane wskaźniki dotyczące terenów zielonych i pomników przyrody dla osiedli poddanych programowi rewitalizacji, nie odnotowano obszaru bez parków, lasów i pomników przyrody. Niskim wskaźnikiem terenów zielonych charakteryzuje się osiedle Bema, na którego obszarze odnotowano jedynie jeden pomnik przyrody, brak jest natomiast terenów zielonych.

4.2 Wyniki analizy wskaźników

Na potrzeby monitoringu w Programie rewitalizacji określony został zestaw wskaźników monitorujących (tabela poniżej), do których przyporządkowane zostały poszczególne cele strategiczne. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki analizy wskaźników według stanu na lata objęte niniejszą ewaluacją tj. 2018-2020.

Tabela 38. Wskaźniki monitoringu

Cel strategiczny	Wskaźnik	Zapis w programie rewitalizacji		2018 r.		2019 r.		2020 r.	
		Wartość bazowa	Trend	Wartość	Trend	Wartość	Trend	Wartość	Trend
Wysoki stopień spójności społecznej i spełnienia potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	60,6	↓	39,54	↓	39,39	↓	39,13	↓
	Liczba przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, w tym: kradzieże, kradzieże z włamaniem, kradzieże samochodów	4,88	↓	4,15	↓	4,63	↓	4,86	↓
Zaktywizowane zawodowo społeczeństwo i rozwinięty pod względem gospodarczym obszar rewitalizacji	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	46,53	↓	29,21	↓	25,89	↓	33,69	↓
	Liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	10,15	↑	11,67	↑	11,41	↑	10,18	↑
Zapewnienie wysokiej jakości warunków życia mieszkańców	Liczba instytucji kultury* na km ² powierzchni	0,9	↑	0,96	↑	0,96	↑	0,96	↑
	Liczba obiektów sportowych** na km ² powierzchni	1,5	↑	2,35	↑	2,4	↑	2,4	↑
	Liczba miejsc w żłobkach	1 347 (419) ***	↑	2096	↑	2395	↑	2313	↑

* Instytucje kultury przyjęte do wyliczeń: filharmonie, teatry, muzea, biblioteki, kina, galerie, domy kultury i kluby osiedlowe.

** Obiekty sportowe przyjęte do wyczerzeń: baseny, hale sportowe, korty, lodowiska, osiedlowe obiekty sportowe, szkolne obiekty sportowe, stadion.

*** W Programie rewitalizacji wystąpiła omyłka pisarska. W diagnozie za 2015 r. liczba miejsc w żłobkach samorządowych to 928 natomiast w niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych to 419. Łącznie 1347.

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie Raportów z monitoringu za lata 2018-2020 Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023.

4.3 Wyniki analizy poziomu realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w programie rewitalizacji

Analiza poziomu realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w programie rewitalizacji (oraz uzupełniających) została dokonana na podstawie danych zawartych w corocznych Raportach z monitoringu Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023.

Podział projektów rewitalizacyjnych według stanu ich realizacji w latach 2018-2020

Tabela 39. Podział projektów rewitalizacyjnych według stanu ich realizacji w latach 2018-2020

		Projekt rewitalizacyjny			
		Planowany do realizacji	W trakcie realizacji	Zrealizowany	Nie był realizowany
2018	Projekty podstawowe	2	17	1	23
	Projekty uzupełniające	0	3	0	10
2019	Projekty podstawowe	2	13	4	24
	Projekty uzupełniające	2	5	0	6
2020	Projekty podstawowe	2	13	7	21
	Projekty uzupełniające	4	3	1	5

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie Raportów z monitoringu za lata 2018-2020 Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023

Podział projektów rewitalizacyjnych według sfer w latach 2018-2020

Tabela 40. Podział projektów rewitalizacyjnych według sfer w latach 2018-2020 r.

	Sfera				
	Społeczna	Gospodarcza	Środowiskowa	Przestrzenna - funkcjonalna	Techniczna

2018	Projekty podstawowe	22	1	6	10	4
	Projekty uzupełniające	3	0	3	7	0
2019	Projekty podstawowe	22	1	6	10	4
	Projekty uzupełniające	3	0	3	7	0
2020	Projekty podstawowe	22	1	6	10	4
	Projekty uzupełniające	3	0	3	7	0

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie Raportów z monitoringu za lata 2018-2020 Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023

Podział projektów rewitalizacyjnych według poniesionych wydatków w latach 2018-2020

Tabela 41. Podział projektów rewitalizacyjnych według poniesionych wydatków w latach 2018-2020 r.

		Wydatki poniesione na realizację projektu w latach 2018-2020 w PLN	Skumulowane wydatki poniesione na realizację projektu tj. wydatki poniesione od początku realizacji projektu do dnia 31.12. danego roku w PLN
2018	Projekty podstawowe	5234541,15	5744516,45
	Projekty uzupełniające	573020,93	573164,93
2019	Projekty podstawowe	6210671,99	11833288,44
	Projekty uzupełniające	3178626	3751790,93
2020	Projekty podstawowe	6451015,5	26194888,9
	Projekty uzupełniające	17530278,85	66882905,64

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie Raportów z monitoringu za lata 2018-2020 Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023

Wydatki poniesione na realizację projektów rewitalizacyjnych w latach 2018-2020

Tabela 42. Wydatki poniesione na realizację projektów rewitalizacyjnych w latach 2018-2020 r. według sfer

		Wydatki poniesione na realizację projektów w latach 2018 – 2020 w PLN					SUMA
		Spółeczna	Gospodarcza	Środowiskowa	Przestrzennie-funkcyjna	Techniczna	
2018	Projekty podstawowe	474967	0	0	4755515,15	4059	5234541,15
	Projekty uzupełniające	0	0	512696,73	60324,2	0	573020,93
	SUMA	474967	0	512696,73	4815839,35	4059	5807562,08
2019	Projekty podstawowe	709871,63	0	0	2678788,99	2822011,37	6210671,99
	Projekty uzupełniające	69317	0	1037393,77	2071915,23	0	3178626
	SUMA	779188,63	0	1037393,77	4750704,22	2822011,37	9389297,99
2020	Projekty podstawowe	658263,03	0	0	184828,25	5607924,22	6451015,5
	Projekty uzupełniające	60,6	0	5300	17524918,25	0	17530278,85
	SUMA	658323,63	0	5300	17709746,5	5607924,22	23981294,35

Źródło: Opracowanie własne ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku na podstawie raportów z monitoringu za lata 2018-2020 Programu rewitalizacji miasta Białegostoku na lata 2017-2023

5. Podsumowanie

5.1 Wnioski i rekomendacje

Tabela 43. Wnioski i rekomendacje

Główne pytanie Problemowe	Technika badawcza	Wnioski	Rekomendacje
1. Jakie przemiany społeczno-gospodarczo-przestrzenne wystąpiły na terenie miasta i w poszczególnych osiedlach miasta w latach 2018-2020?	<i>DR, CAWI</i>	<p>1. Wzrost poziomu ubóstwa mieszkańców</p> <p>2. Niskie dochody mieszkańców</p> <p>3. Natężenie problemów społecznych, w tym szczególnie przemoc w rodzinie, alkoholizm itp.</p>	Należy podejmować działania ułatwiające realizowanie i prowadzenie dużych inwestycji prywatnych, które wpłyną na zwiększenie poziomu zatrudnienia oraz średnią wysokość wynagrodzeń. Problemy społeczne bardzo często wynikają z napięć, jakie występują w rodzinach np. w wyniku kłopotów finansowych lub braku perspektyw na lepszą przyszłość.
2. Jakie projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały do tej pory zrealizowane?	<i>ITI, DR</i>	<p>1. Zostało zrealizowanych jedynie 8 projektów (7 projektów podstawowych i 1 projekt uzupełniający)</p> <p>Były to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Remont i modernizacja budynku przy ul. Ciepłej 4 - „Bądź najlepszy, bądź aktywny” - „Sąsiedzka pomoc wzajemna” – mikroinicjatywa samopomocowa - Budowa parku przy ul. Szkolnej - Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów w Mieście Białystok - Rozbudowa Przedszkola Samorządowego nr 	Należy położyć większy nacisk na prowadzenie projektów zgodnie z ich założeniami ze szczególnym uwzględnieniem doprowadzenia realizacji projektu do końca. Nacisk należy także położyć na dokładną ocenę realności wykonania danego projektu (przed przyznaniem dofinansowania).

Główne pytanie Problemowe	Technika badawcza	Wnioski	Rekomendacje
		31 - Termomodernizacja Przedszkola Samorządowego Nr 42 - Przyjazne, wygodne i zielone otoczenie przystanków komunikacji miejskiej	
3. Czy założone cele zostały osiągnięte?		1. W większości cele zostały osiągnięte. Najwyższy stopień realizacji celów dotyczy: - Poprawy dostępności komunikacyjnej zdegradowanych obszarów. - Wzrostu poziomu atrakcyjności gospodarczej obszarów. - Zwiększonej dostępności do usług społecznych dla mieszkańców. - Infrastruktury społecznej dostosowanej do potrzeb mieszkańców oraz działających organizacji pozarządowych.	Należy kontynuować określanie celów w oparciu o konsultacje społeczne. Takie działania pozwolą na sformułowanie celów, które będą odpowiadały bezpośrednio na potrzeby mieszkańców.
4. Które cele nie zostały zrealizowane?		1. Wszystkie cele zostały zrealizowane (niektóry na niższym poziomie wskaźników osiągnięcia)	
5. Jakie projekty nie będą zrealizowane i jakie są tego powody?		1. Nie zostało zrealizowanych 26 projektów (21 projektów podstawowych oraz 5 projektów uzupełniających) Były to następujące projekty: - Centrum Aktywności Lokalnej na Włókienniczej - Aktywny Antoniuk - STAROTEKA - biblioteka multimedialna, formalnie filia biblioteczna	Należy położyć większy nacisk na dokładniejszą ocenę realności wykonania danego projektu (przed jego wyborem i przyznaniem dofinansowania)

Główne pytanie Problemowe	Technika badawcza	Wnioski	Rekomendacje
		<ul style="list-style-type: none"> - Dom Sąsiedzki „Na Rocha” - Zielone podwórka w Centrum Białegostoku - modernizacja istniejących i zagospodarowanie nowych terenów zieleni urządzonej - Biblioteka bez barier - modernizacja i rozszerzenie funkcji biblioteki służącej mieszkańcom osiedla Antoniuk - Budowa zbiornika retencyjnego w rejonie ulic: Dębowej i Cedrowej - Klub Seniora (W związku z brakiem możliwości dostępności lokali gminnych i finansowych budżetu miasta projekt nie był realizowany) - „Aktywny Senior” – kawiarenka z salą rehabilitacyjną - „Święto Sąsiadów” – coroczna impreza edukacyjno-kulturalna - Budowa zbiornika retencyjnego w rejonie skrzyżowania ulic Świętokrzyskiej i Gen. J. Hallera przy ogrodach działkowych - Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej Nr 28, ul. Warmińska 55 (Odstąpiono od umowy na wykonanie dokumentacji projektowej). - Budowa zbiornika retencyjnego – zlewnia z ul. Korzeniowskiego przed ogrodami działkowymi - Biblioteka bez barier - modernizacja i 	

Główne pytanie Problemowe	Technika badawcza	Wnioski	Rekomendacje
		<p>rozszerzenie funkcji biblioteki służącej mieszkańcom osiedla Dojlidy</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Podniesienie poziomu bezpieczeństwa na osiedlu przy ul. Barszczańskiej i Klepackiej” - „Historia Starosielc w Galerii Grafitti” - Mini bazarki osiedlowe i punkty wymiany towarów - Podwórkowe Centrum Edukacji i Dialogu Społecznego – ławeczka - Kulturalny Dom Spotkań - Rozbudowa Przedszkola Samorządowego nr 14 - Przebudowa budynku starej elektrowni na potrzeby Galerii Arsenał oraz zagospodarowanie fragmentu bulwaru nad rzeką Białą pomiędzy ulicami: Świętojańską i Elektryczną w Białymstoku (Niedokończona procedura pozyskania przez Miasto Białystok od PGE działek nr 1780/14 i 1780/15 w obr. 11 uniemożliwia podjęcie dalszych działań zmierzających do kompleksowej przebudowy budynku starej elektrowni, m.in. uniemożliwione jest zakończenie opracowywania dokumentacji projektowej, w ramach projektu rewitalizacyjnego) - Adaptacja i rozbudowa zabytkowego obiektu na siedzibę Galerii im. Sleńdzińskich (Galeria nie opracowała całościowego projektu dokumentacji technicznej dotyczącej 	

Główne pytanie Problemowe	Technika badawcza	Wnioski	Rekomendacje
		<p>kompletnej adaptacji i rozbudowy budynku, zgodnie z Programem i nie ma na to środków).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przewóz Osób Niepełnosprawnych w systemie mikrobusowym. Zwiększenie dostępności przez osoby niepełnosprawne do przewozów wnioskowanie o budżet na wymianę taboru na rok 2022. - Likwidacja barier infrastrukturalnych kolidujących z docelowym przeznaczeniem terenu - Wykonanie utwardzenia stanowisk dla pojazdów oraz chodnika (osiedle Bema) - Budowa zbiornika retencyjnego w rejonie skrzyżowania ulic Świętokrzyskiej i Gen. J. Hallera przy ogrodach działkowych 	
<p>6. Jakie osiedla miasta wymagają rewitalizacji? Czy osiedla są tożsame z osiedlami wytypowanymi przed podjęciem rewitalizacji?</p>	<p><i>DR, ITI, CAWI</i></p>	<p>Wsparcia wymagają osiedla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wygoda/Bagnówka (sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa). - Nowe Miasto (sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa). - Piasta I (sfera przestrzenno-funkcjonalna, sfera środowiskowa). - Antoniuk (sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa). - Bacieczki (sfera przestrzenno-funkcjonalna, 	<p>W zakresie rewitalizacji należy podejmować działania wspierające wszystkie osiedla jednak ze szczególnym uwzględnieniem osiedli: Nowe Miasto, Piasta I, Antoniuk, Wysoki Stoczek, Dziesięciny II, Starosielce, Centrum oraz Bema. Rozważyć należy także wsparcie osiedli: Osiedla Bacieczki i Wygoda/Bagnówka w zakresie rewitalizacji. Wedle aktualnego stanu nie są one objęte planem rewitalizacji.</p>

Główne pytanie Problemowe	Technika badawcza	Wnioski	Rekomendacje
		<p>sfera środowiskowa).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wysoki Stoczek (sfera gospodarcza, sfera przestrzenno-funkcjonalna, sfera środowiskowa). - Dziesięciny II (sfera społeczna). <p>Ponadto pod względem problemów społecznych wymagają wsparcia osiedla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Starosielce - Centrum - Dziesięciny - Bema <p>Osiedla Bacieczki i Wygoda/Bagnówka nie należą do obszaru objętego programem rewitalizacji, aczkolwiek ich mieszkańcy również wskazywali na potrzebę zmian w tym obszarze.</p>	
7. Jak mieszkańcy oceniają obszary społeczno-gospodarczo-przestrzenne w mieście?	CAWI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niska jakość terenów publicznych, terenów zielonych, skwerów, miejsca rekreacyjne i wypoczynkowe. 2. Zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej 	Należy podejmować działania mające na celu dalszy rozwój i modernizację przestrzeni miejskiej. Jak wynika z badań, mieszkańcy chętnie z niej korzystają, zwracają na nią uwagę i wpływa ona na ich poziom zadowolenia z miejsca, w którym mieszkają.

Główne pytanie Problemowe	Technika badawcza	Wnioski	Rekomendacje
8. Jakie jest zapotrzebowanie mieszkańców na działania społeczne, gospodarcze i przestrzenne?		<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozszerzenie oferty kulturalno-rozrywkowej 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznych 3. Zwiększenie ilości terenów zielonych i rekreacyjnych 4. Wsparcie działalności organizacji pozarządowych 	<p>Należy tworzyć warunki do intensywnego działania organizacji pozarządowych. Może to nie tylko odciążać władze miejskie w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkańców, ale i usprawnić proces aplikowania odpowiednich działań w obszarach, które właśnie ich wymagają.</p>
9. Jak mieszkańcy oceniają swoje miejsce zamieszkania?		<ol style="list-style-type: none"> 1. Niski poziom bezpieczeństwa 2. Niewystarczająca oferta sportowo – rekreacyjna 3. Niewystarczający dostęp do usług medycznych 4. Niewystarczająca komunikacja wewnątrz miasta 5. Niewystarczająco rozwinięta baza turystyczna 6. Niewystarczająca oferta kulturalno-rozrywkowa 7. Niski poziom przedsiębiorczości, mała liczba przedsiębiorstw, brak miejsc pracy, brak wsparcia dla przedsiębiorców 8. Degradacja środowiska, zanieczyszczenie powietrza, wód, gleby itp. 	<p>Respondenci zamieszkujący różne osiedla, oceniali określone sfery życia społeczno-gospodarczego w odmienny sposób. Wskazuje to na fakt, że wszelkie działania powinny być dobierane odpowiednio do konkretnej części miasta. Każdą z nich cechują bowiem specyficzne potrzeby mieszkańców.</p>

5.2 Kluczowe wnioski z przeprowadzonych badań

1. Największe zapotrzebowanie zdaniem mieszkańców dotyczy rozszerzenia oferty kulturalno – rozrywkowej, poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz zwiększenia ilości terenów zielonych i rekreacyjnych.
2. Stan społeczno – gospodarczy oceniany jest przez mieszkańców raczej dobrze.
3. Największy odsetek badanych doceniających zmiany (suma odpowiedzi dobrej i bardzo dobrej oceny, odsetek odpowiedzi przekraczający 60,0%) mieszka na: Wygodzie/Bagnówce, osiedlu Młodych, Dojlidach Górnych, Jaroszwce.
4. Miasto nadal powinno się rozwijać w zakresie rozwoju społecznego.
5. Miasto nadal potrzebuje wsparcia w zakresie wzrostu produkcji, zmniejszenia bezrobocia, czy zwiększenia liczby przedsiębiorstw.
6. Zdaniem mieszkańców nie ma potrzeby wspierania infrastruktury drogowej lub/i mieszkaniowa.
7. Szczególnie na osiedlach Wygoda/Bagnówka i Nowe Miasta należy bez wątpienia wspierać remonty i modernizacje budynków. Nie ma potrzeby wsparcia tych działań na osiedlu Piasta II, Kawaleryjskim oraz Przydworcowym.
8. Wsparcia wymagają osiedla: Wygoda/Bagnówka (sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa), Nowe Miasto (sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa), Piasta I (sfera przestrzenno-funkcjonalna, sfera środowiskowa), Antoniuk (sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa), Bacieczki (sfera przestrzenno-funkcjonalna, sfera środowiskowa), Wysoki Stoczek (sfera gospodarcza, sfera przestrzenno-funkcjonalna, sfera środowiskowa), Dziesięciny II (sfera społeczna).
9. Proces rewitalizacji zdaniem badanych przebiega prawidłowo. Za najważniejsze zalety tego procesu wykazano: zwiększoną jakość życia poprzez podniesienie poziomu edukacji, lepsze warunki dla uczniów. Dzięki działaniom rewitalizacyjnym można m.in. uruchomić nowe linie autobusowe i dotrzeć nimi na każde osiedle.
10. Główną barierą w procesie rewitalizacji jest brak środków finansowych oraz brak zewnętrznych finansować (duża część działań realizowana jest z budżetu gminy).

5.3 Ocena stopnia realizacji celów badania w oparciu o kryteria ewaluacyjne

Trafność: cele określone w programie rewitalizacji bardzo dobrze wpisują się w potrzeby mieszkańców, a także w wysokim stopniu odpowiadają na zdiagnozowane potrzeby i problemy mieszkańców. Większość podejmowanych działań zostało dostosowanych do osiągnięcia oczekiwanych rezultatów w miarę możliwości finansowych.

Efektywność: efekty projektów częściowo spełniają potrzeby mieszkańców, szczególnie w zakresie zmodernizowanych i nowo wybudowanych obiektów. Ponadto przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie można było osiągnąć przy niższych kosztach niż tych, które zostały założone. Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych jest efektywne, ale w odniesieniu do nieco mniejszych przedsięwzięć, które są możliwe do osiągnięcia, potencjałem jaki posiada gmina.

Skuteczność: cele programowe zostały w większości osiągnięte co pozwala na określenie ich jako skuteczne.

Użyteczność: rzeczywiste efekty odpowiadają w większości na potrzeby mieszkańców. Ważną rolę w użyteczności danych projektów odgrywają konsultacje społeczne prowadzone z mieszkańcami. Pozwalają one na zebranie opinii mieszkańców na temat danych pomysłów.

Trwałość: część efektów programu będzie trwać po jego zakończeniu. Dotyczy to szczególnie twardych działań takich jak np. zmodernizowanie i wybudowanie obiektów. Część efektów mogą nie tylko być trwałe, ale mogą być ponadto rozwijane przez mieszkańców.

6. Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Struktura próby pod względem osiedli	9
Tabela 2. Zapotrzebowanie na prowadzenie poszczególnych działań w miejscu zamieszkania [%]	11
Tabela 3. Jak ocenia P. stan społeczno-gospodarczy swojego miejsca zamieszkania w ciągu ostatnich 3 lat?) [%]	14
Tabela 4. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie rozwoju społecznego, m.in. ograniczenie ubóstwa, wsparcie rodzin ubogich, walka z patologiami społecznymi? [%].....	15
Tabela 5. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie rozwoju gospodarczego (np. wzrost produkcji, zmniejszenie bezrobocia, zwiększenie liczby przedsiębiorstw)? [%].....	17
Tabela 6. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie modernizacji lub budowy nowej infrastruktury drogowej (np. chodniki, ulice, parkingi), mieszkaniowej (np. odnowienie elewacji budynków, dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych)?.....	18
Tabela 7. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia z zakresu remontów i modernizacji budynków? [%].....	19
Tabela 8. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie zwiększenia powierzchni terenów zielonych?	21
Tabela 9. Podsumowanie badania potrzeb mieszkańców w poszczególnych sferach [agregacja odpowiedzi raczej tak, zdecydowanie tak, %].....	22
Tabela 10. Lista problemów o wysokim natężeniu (wg. oceny mieszkańców)	23
Tabela 11. Ocena natężenia poszczególnych problemów w miejscu zamieszkania (ocena w skali 1-5, gdzie 1-bardzo duże natężenie problemu, 5 – bardzo małe natężenie problemu) [średnia odpowiedzi]	24
Tabela 12. Liczba obszarów zdegradowanych na podstawie analizy danych badania ankietowego....	28
Tabela 13. Osoby zameldowane na pobyt stały w mieście Białymstoku w latach 2018-2020 w podziale na osiedla	35
Tabela 14. Osoby zameldowane na pobyt stały w osiedlach objętych programem rewitalizacji w latach 2018-2020 w odniesieniu do wskaźników bazowych z 2015 r.	36
Tabela 15. Powierzchnia osiedli w ha oraz w km2 według stanu na 2020 r.	37
Tabela 16. Liczba organizacji pozarządowych w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	39
Tabela 17. Liczba organizacji pozarządowych w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji	40
Tabela 18. Bezrobotni w mieście Białymstoku w latach 2018-2020	42
Tabela 19. Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w latach 2018/2019-2019/2020.....	44
Tabela 20. Średnie wyniki sprawdzianu ósmoklasisty w latach 2018/2019-2019/2020 w osiedlach objętych programem rewitalizacji.....	45
Tabela 21. Średnie wyniki egzaminów szóstoklasisty oraz gimnazjalnego w roku bazowym 2015 w osiedlach objętych programem rewitalizacji	46
Tabela 22. Liczba uczniów szkół podstawowych z problemami wychowawczymi w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	48
Tabela 23. Liczba uczniów szkół podstawowych z problemami wychowawczymi w szkołach podstawowych w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji w odniesieniu do wartości bazowych z 2015 r.....	50
Tabela 24. Liczba uczniów szkół podstawowych, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	51

Tabela 25. Liczba uczniów szkół podstawowych, którzy nie otrzymali promocji do następnej klasy w latach 2018-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w osiedlach objętych programem rewitalizacji w odniesieniu do wartości bazowych z 2015 r.	52
Tabela 26. Liczba nowo zarejestrowanych przez pracowników Urzędu Miasta w Białymstoku w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w latach 2018-2020	54
Tabela 27. Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2018-2020	55
Tabela 28. Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2018-2020 w osiedlach objętych programem rewitalizacji	56
Tabela 29. Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej w przeliczeniu na jeden przystanek w roku 2015 w osiedlach objętych planem rewitalizacji	57
Tabela 30. Gęstość zaludnienia w latach 2018-2020 liczba osób na km ²	58
Tabela 31. Gęstość zaludnienia w latach 2018-2020 liczba osób na km ² w osiedlach objętych programem rewitalizacji.....	59
Tabela 32. Powierzchnia budynków poddana remontom, modernizacjom i wybudowanych w latach 2019 – 2020 oraz w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	60
Tabela 33. Powierzchnia budynków poddana remontom, modernizacjom i wybudowanych w latach 2019 – 2020 oraz w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla osiedli objętych projektem rewitalizacji.	61
Tabela 34. Zadania zrealizowane w ramach remontów i modernizacji w latach 2019 – 2020	62
Tabela 35. Powierzchnia terenów zielonych w ha w stosunku do powierzchni osiedla – stan na 2020 r.	64
Tabela 36. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta, stan na 2020 r.	65
Tabela 37. Powierzchnia terenów zielonych w stosunku do powierzchni osiedli objętych programem rewitalizacji, stan na 2020 r.	67
Tabela 38. Wskaźniki monitoringu	68
Tabela 39. Podział projektów rewitalizacyjnych według stanu ich realizacji w latach 2018-2020	70
Tabela 40. Podział projektów rewitalizacyjnych według sfer w latach 2018-2020 r.	70
Tabela 41. Podział projektów rewitalizacyjnych według poniesionych wydatków w latach 2018-2020 r.	71
Tabela 42. Wydatki poniesione na realizację projektów rewitalizacyjnych w latach 2018-2020 r. według sfer	72
Tabela 43. Wnioski i rekomendacje	73
Wykres 1. Struktura płci [%]	10
Wykres 2. Struktura wykształcenia [%]	10

7. Kwestionariusz ankiety CAWI/CATI dla mieszkańców

Szanowni Państwo,

Obecnie Firma ASM- Centrum Badań i Analiz Rynku realizuje, na zlecenie Urzędu Miejskiego w Białymstoku ewaluację Programu Rewitalizacji Miasta Białegostoku (2017-2023), po 3 latach od jej wdrożenia.

Celem ewaluacji jest sprawdzenie czy cele programu rewitalizacji M. Białystok są realizowane oraz czy są zgodne z Państwa oczekiwaniami (oczekiwaniami mieszkańców Białegostoku). Wszelkie zmiany i usprawnienia w mieście mają posłużyć przede wszystkim Państwu, dlatego będziemy wdzięczni za krótką rozmowę z Panem/Panią na temat kwestii zmian w mieście.

Niniejsza ankieta jest w pełni poufna. Odpowiedzi na pytania prezentowane będą w zestawieniach zbiorczych, bez możliwości powiązania ich z konkretną osobą.

1. Czy zgadza się Pan na udział w badaniu?

- a) Tak
- b) Nie *(zakończyć wywiad- wywiad nieefektywny)*

2. Proszę wskazać miejsce zamieszkania:

- a) Centrum
- b) Zawady
- c) Wygoda
- d) Piaski
- e) Przydworcowe
- f) Młodych
- g) Starosielce
- h) Słoneczny Stok
- i) Kawaleryjskie
- j) Bojary
- k) Piasta I
- l) Mickiewicza
- m) Zielone Wzgórza
- n) Dojlidy Górne
- o) Antoniuk
- p) Dojlidy
- q) Skorupy
- r) Białostoczek
- s) Bacieczki
- t) Dziesięciny I
- u) Nowe Miasto
- v) Wysoki Stoczek
- w) Dziesięciny II
- x) Jaroszkówka

- y) Piasta II
- z) Bema
- aa) Leśna Dolina
- bb) Sienkiewicza

3. Płeć:

- a) Kobieta
- b) Mężczyzna

4. Wykształcenie

- a) Gimnazjalne/podstawowe/niższe
- b) Zasadnicze zawodowe
- c) Średnie zawodowe
- d) Średnie ogólnokształcące
- e) Policealne
- f) Wyższe

5. Jak ocenia P. zapotrzebowanie na prowadzenie poszczególnych działań w miejscu P. zamieszkania? (Ankieter. Proszę o ocenę w skali 1-5, gdzie 1 zdecydowanie niepotrzebne, a 5 zdecydowanie potrzebne)

	1.Zdecydowanie niepotrzebne	2.Raczej niepotrzebne	3.Ani potrzebne, ani niepotrzebne	4.Raczej potrzebne	5.Zdecydowanie potrzebne
a. Rozszerzenie oferty kulturalno-rozrywkowej					
b. Rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej					
c. Rozszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży					
d. Poprawa jakości przestrzeni publicznych					
e. Aktywizacja zawodowa mieszkańców					
f. Zwiększenie ilości terenów zielonych i rekreacyjnych					
g. Poprawa dostępności do usług medycznych					
h. Poprawa jakości edukacji w szkołach podstawowych					
i. Poprawa jakości komunikacji publicznej					
j. Organizacja imprez i wydarzeń o charakterze kulturalno-rozrywkowym					
k. Poprawa dostępności do punktów usługowych i handlowych					

l. Poprawa poziomu bezpieczeństwa					
m. Renowacja zabytków					
n. Zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach					
o. Zwiększenie liczby miejsc parkingowych					
p. Modernizacja i remonty infrastruktury drogowej					
q. Aktywizacja społeczna mieszkańców					
r. Modernizacja i remonty budynków mieszkalnych					
s. Wsparcie działalności organizacji pozarządowych					

6. Jak ocenia P. stan społeczno-gospodarczy swojego miejsca zamieszkania w ciągu ostatnich 3 lat?

Stan społeczno-gospodarczy: Proces zmian społeczno – gospodarczych: ilościowo-jakościowych w sferze wszelkiej działalności gospodarczej, kulturowej i społecznej w ujęciu czasowym i przestrzennym

- a. Bardzo źle
- b. Źle
- c. Przeciętnie
- d. Dobrze
- e. Bardzo dobrze

7. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie rozwoju społecznego, m.in. ograniczenie ubóstwa, wsparcie rodzin ubogich, walka z patologiami społecznymi.

- a. Zdecydowanie tak
- b. Raczej tak
- c. Nie mam zdania
- c. Raczej nie
- d. Zdecydowanie nie

8. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie rozwoju gospodarczego (np. wzrost produkcji, zmniejszenie bezrobocia, zwiększenie liczby przedsiębiorstw)?

- a. Zdecydowanie tak
- b. Raczej tak
- c. Nie mam zdania
- d. Raczej nie
- e. Zdecydowanie nie

9. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie modernizacji lub budowy nowej infrastruktury drogowej (np. chodniki, ulice, parkingi), mieszkaniowej (np. odnowienie elewacji budynków, dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych)?

- a. Zdecydowanie tak
- b. Raczej tak
- c. Nie mam zdania
- d. Raczej nie
- e. Zdecydowanie nie

10. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia z zakresu remontów i modernizacji budynków?

- a. Zdecydowanie tak
- b. Raczej tak
- c. Nie mam zdania
- d. Raczej nie
- e. Zdecydowanie nie

11. Czy P. miejsce zamieszkania potrzebuje wsparcia w zakresie zwiększenia powierzchni terenów zielonych?

- a. Zdecydowanie tak
- b. Raczej tak
- c. Nie mam zdania
- d. Raczej nie
- e. Zdecydowanie nie

12. Proszę o ocenę natężenia poszczególnych problemów w miejscu P. zamieszkania

(Ankieter. Proszę odczytać każdą opcję)

Problemy	1. Duże natężenie problemu	2. Raczej duże natężenie problemu	3. Ani duże, ani małe	4. Małe natężenie problemu	5. Brak problemu
a) degradacja środowiska, zanieczyszczenie powietrza, wód, gleby itp.;					
b) zły stan techniczny budynków mieszkalnych					
c) zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej					
d) wysoki poziom bezrobocia					
e) niskie dochody mieszkańców, ubóstwo					
f) niski poziom bezpieczeństwa					
g) duże natężenie problemów społecznych, w tym szczególnie przemoc w rodzinie, alkoholizm itp.					
h) niski poziom edukacji na poziomie					
i) ponadpodstawowym					

j) niski poziom przedsiębiorczości, mała liczba przedsiębiorstw, brak miejsc pracy, brak wsparcia dla przedsiębiorców					
k) słaba oferta kulturalno-rozrywkowa					
l) słaba oferta sportowo-rekreacyjna					
m) mała liczba przedszkoli i żłobków					
n) mała liczba szkół					
o) mała liczba obiektów ochrony zdrowia					
p)					
q) słaby dostęp do usług medycznych					
r) słaba komunikacja wewnątrz Miasta					
s) niska t) jakość terenów publicznych, terenów zielonych, skwerów, miejsca rekreacyjne i wypoczynkowe					
u) niski poziom aktywności społecznej mieszkańców,					
v) mała liczba organizacji pozarządowych, stowarzyszeń klubów sportowych itp.					
w) Słabo rozwinięta baza turystyczna					

Dziękujemy za udział w badaniu. To już wszystkie pytania.

8. Scenariusz ITI z przedstawicielami odpowiadającymi za wdrożenie programu

Szanowna/y Pani/ie,

Nazywam się ... i jestem badaczem Instytutu Badawczego ASM- Centrum Badań i Analiz Rynku. Na zlecenie Urzędu Miejskiego w Białymstoku, realizujemy ewaluację Programu Rewitalizacji Miasta Białegostoku (2017-2023), po 3 latach od jej wdrożenia i chcielibyśmy porozmawiać z osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie programu nt. doświadczeń oraz dotychczasowych osiągniętych celów.

Uprzejmie proszę o poświęcenie mi czasu i udzielenie odpowiedzi na pytania, które posłużą do przeprowadzenia analizy. Zapewniamy anonimowość odpowiedzi.

P1. Na początku naszej rozmowy chciałbym/abym porozmawiać ogólnie o procesie rewitalizacji. Proszę opowiedzieć, jak przebiega proces rewitalizacji?

- Jakie największe korzyści dostrzega Pan/i dla Białegostoku?
 - A dostrzega P. jeszcze inne korzyści? Jakież?
- Jakie problemy, trudności pojawiają się w trakcie jego realizacji?
- Jakie działania zostały podjęte w związku z pojawieniem się problemów/trudności?
- Czy występuje zagrożenie dla terminowej realizacji projektów?
- Które działania w projektach przysparzają najwięcej trudności/problemów?

P2. Przed wdrażaniem programu założyliście Państwo, że jedną z głównych założeń, na których opiera się program rewitalizacji powinna być zasada partnerstwa i partycypacji. Jak Państwa zdaniem wygląda współpraca w trakcie wdrażania projektów rewitalizacyjnych?

- Czy obserwowali / obserwujecie Państwo wzrost zainteresowania programem rewitalizacji wśród społeczności lokalnej? Jakież grupy?
- Czy interesariusze angażowali się podczas każdego etapu programu? Począwszy od otrzymania informacji o podejmowanych działaniach, poprzez konsultacje, dostarczenia wypracowanych rezultatów, aż po współdecydowanie i współdziałanie z władzą lokalną i innymi partnerami społeczno-gospodarczymi?
- Czy interesariusze działają z Państwem we wdrażaniu i monitorowaniu rezultatów Programu rewitalizacji? (wspólna realizacja projektów, przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wspólne przedsięwzięcia między samorządem lokalnym, a NGO i innymi).
- Jakie formy zaangażowania społeczności lokalnej są najbardziej skuteczne, a jakie najmniej?
- Czy społeczność lokalna została zaangażowana w proces monitorowania i oceny rezultatów Programu rewitalizacji? Jeśli tak, w jaki sposób?

P3. Czy ogólnie rzecz biorąc dotychczasowe założone cele rewitalizacyjne zostały zrealizowane? Jeśli nie, dlaczego?

- Co można zrobić lepiej w dotychczasowej realizacji celów?

- Jakie bariery występują w realizacji tych celów?
- Które z wymienionych celów zostały zrealizowane w największym stopniu, a jakie w najmniejszym?
 - Silne więzi społeczne i wysokie poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców miasta
 - Skuteczne przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu wśród mieszkańców
 - Zwiększona dostępność do usług społecznych dla mieszkańców
 - Wysoka jakość i dostępność opieki nad dziećmi oraz oświaty i edukacji
 - Poprawa poziomu i poczucia bezpieczeństwa w mieście
 - Wzrost aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców
 - Wysoki poziom dostępności do usług dla mieszkańców
 - Wzrost poziomu atrakcyjności gospodarczej obszarów
 - Infrastruktura społeczna dostosowana do potrzeb mieszkańców oraz działających organizacji pozarządowych
 - Poprawa dostępności komunikacyjnej zdegradowanych obszarów miasta
 - Atrakcyjna przestrzeń publiczna służąca wszystkim aktorom miasta
 - Poprawa warunków mieszkaniowych
 - Wysoki poziom środowiskowych walorów życia mieszkańców

P4. W jaki sposób monitorują Państwo efektywność programów/celów rewitalizacyjnych?

P5. Jakie osiedla P. zdaniem potrzebują najbardziej wsparcia w zakresie:

- rozwoju społecznego, m.in. ograniczenie ubóstwa, wsparcie rodzin ubogich, walka z patologiami społecznymi.
- rozwoju gospodarczego (np. wzrost produkcji, zmniejszenie bezrobocia, zwiększenie liczby przedsiębiorstw)?
- modernizacji lub budowy nowej infrastruktury drogowej (np. chodniki, ulice, parkingi), mieszkaniowej (np. odnowienie elewacji budynków, dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych)?
- Czy są to te same osiedla, które zostały zidentyfikowane jako obszary wymagające wsparcia, przed wdrażaniem programów rewitalizacyjnych?

P6. Czy P. zdaniem działania rewitalizacyjne były trafne (np. ze względu na dobrą diagnozę i rzetelne wnioski z niej płynące)?

- Czy uważacie Państwo, że dostosowaliście działania do osiągnięcia oczekiwanych rezultatów?
- Czy Państwa zdaniem program rewitalizacji powinien ulec modyfikacji? Co powinno się w nim zmienić?

P7. Czy P. zdaniem wdrażanie projektów rewitalizacyjnych jest efektywne? Czyli czy podobne lub lepsze efekty można było osiągnąć przy mniejszych nakładach? (stosunek kosztów do rezultatów)

P8. Czy P. zdaniem wdrażanie projektów rewitalizacyjnych jest użyteczne? Czy projekty mają wpływ na otoczenie; na ile rzeczywiste efekty projektu są zgodne z potrzebami odbiorców?

P9. Czy P. zdaniem wdrażanie projektów rewitalizacyjnych jest trwałe? Czy pozytywne efekty przedsięwzięcia mogą trwać po zakończeniu programu; w jakim zakresie efekty projektu są długotrwałe?